

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2016-2018

Januar 2017

Indhold

SAMMENDRAG	3
PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER	4
Baggrund	4
Resultater for heltidsbedrifter	4
Følsomhed	6
Aktiver, gæld og investeringer	7
MÆLKEPRODUCENTER	8
SAMMENDRAG	8
Konjunktur og driftsresultat	9
Indkomstgrupper	12
Størrelsesgrupper	13
Følsomhed	14
Nulpunktspris, resultat - mælkeproducenter	15
Aktiver, gæld og investering	16
SVINEPRODUCENTER	17
SAMMENDRAG	17
Konjunktur og driftsresultat	18
Indkomstgrupper	21
Størrelsesgrupper	22
Følsomhed	24
Nulpunktspris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter	25
PLANTEPRODUCENTER	28
SAMMENDRAG	28
Konjunktur og driftsresultat	29
Indkomstgrupper	31
Størrelsesgrupper	32
Følsomhed	33
Nulpunktspris, resultat - kornproducenter	34
Aktiver, gæld og investering	35
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	36
Bilag 2: Datamateriale og definitioner	39

REDAKTION:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Ansh., Sektor)

T +45 8740 5175

M +45 2013 5175

E kak@seges.dk

Konsulent Nikolaj Kleis Nielsen (Svin)

T +45 8740 5154

M +45 3035 0316

E nikn@seges.dk

Seniorkonsulent Jannik Toft Andersen (Kvæg)

T +45 8740 5305

E jta@seges.dk

Seniorkonsulent Ove Lund (Planter)

T +45 8740 5479

M +45 2026 6121

E ovl@seges.dk

SAMMENDRAG

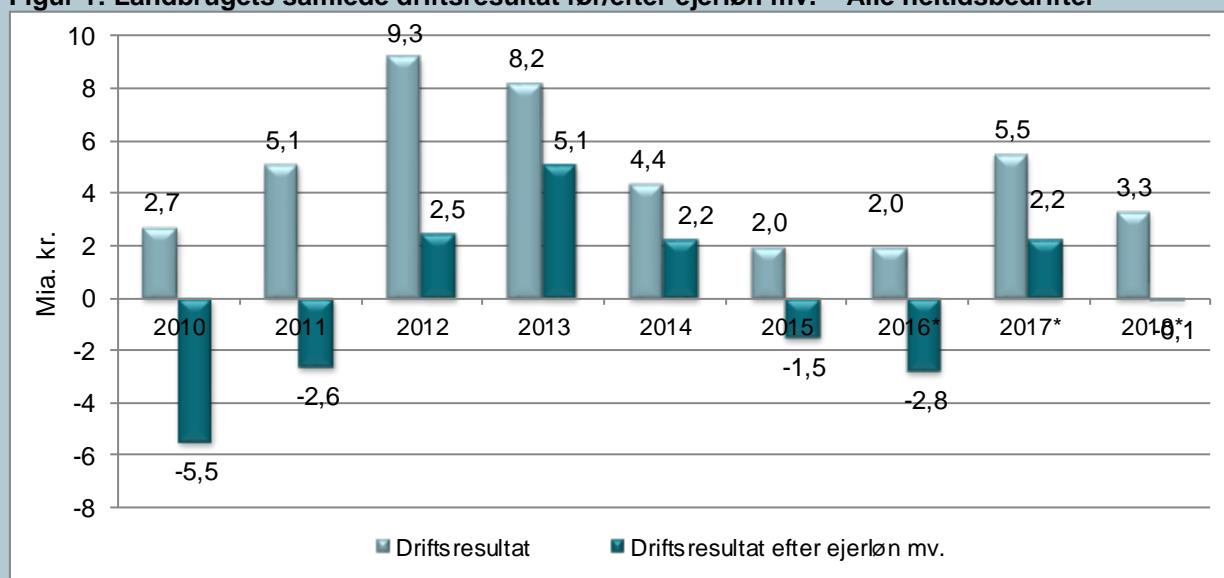
Fortsat lysere udsigter for landbruget

Landbrugets priser er ved at rette sig efter en længere periode med meget lave priser. Denne positive markedsudvikling betyder en markant forbedring af landbrugets indkomst. I samme retning trækker en forbedret produktivitet samt fødevarer- og landbrugspakken, hvor vigtige elementer slår fuldt igennem i 2017.

2016 bød på en kraftig vending i landbrugets konjunkturer. Prisen på mælk og svinekød steg kraftigt fra et meget lavt niveau. **Heltidsbedrifters samlede driftsresultat efter ejerløn ventes derfor at stige fra minus 2,8 mia. kr. i 2016 til et plus på 2,2 mia. kr. i 2017.**

Konjunkturvendingen skyldes stærk efterspørgsel fra Kina og Asien i øvrigt samt et fald i landbrugsproduktionen i flere lande. Ruslands importstop for fødevarer fra EU m.fl. dæmper fortsat priser og indkomster.

Figur 1: Landbrugets samlede driftsresultat før/efter ejerløn mv. – Alle heltidsbedrifter

Der er fortsat stor spredning i indkomsterne. Mange landbrug er økonomisk udfordret og befinder sig i en særdeles uholdbar situation. Andre landbrug opnår en tilstrækkelig indkomst til både at aflønne ejerens arbejdskraft og forrente egenkapitalen. Spredningen findes inden for og på tværs af driftsgrenene.

Mælkeproducenter

Mælkeproducenternes indkomst bundede i 2016 med et forventet minus på 433.000 kr. efter ejer aflønning. Mælkepriserne steg dog i andet halvår fra det meget lave niveau, og starter 2017 i nærheden af et langsigtet gennemsnitligt niveau. Indkomsten ventes at stige til ca. ¼ mio. kr. i 2017 og ca. 360.000 kr. i 2018.

Svineproducenter

Svineproducenternes indkomst nåede bunden i 2015, og i løbet af 2016 kom svinepriserne op i nærheden af et anslået langsigtet niveau, som nogenlunde ventes at holde i 2017. Driftsresultat efter ejerløn mv. for en gennemsnitlig svineproducent ventes at stige fra ca. et nul-resultat i 2016 til knap 400.000 kr. i 2017.

Planteproducenter

Planteproducenternes indkomst har været nogenlunde stabil de senere år i niveauet 100-200.000 kr. efter ejerløn. I perioden 2016-2018 forventes dog et mindre dyk til tæt på nul i alle årene. Den positive udbytteeffekt fra fødevarer- og landbrugspakken modvirkes af et prispres fra en let negativ kornbalance.

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER

Baggrund

Landbrugets indtjening er kraftigt påvirket af prisudsvingene på verdensmarkedet. Efter at have nået en konjunkturtop i 2013 og 2014, blev store dele af landbruget ramt af en række økonomiske stød, der har sendt indtjeningen langt ned i 2015 og 2016.

De økonomiske stød blev indledt med Ruslands importforbud mod fødevarer fra EU og et svigtende kinesisk marked for mejeriprodukter. Endvidere ophævede EU mælkekvoterne i april 2015, hvilket førte til kraftigt stigende mælkeproduktion i EU. Det spillede også ind, at de forholdsvis høje priser på flere landbrugsprodukter i perioden 2012-2014 medførte en stor stigning i produktionen, som ligeledes pressede markedet.

Resultatet af de mange samtidige hændelser, der alle havde negativ indflydelse på priserne, blev et kraftigt dyk i landbrugets indkomster. Produktionen har dog tilpasset sig de nye prisniveauer, oveni købet i en grad så der nu er mangel på råvarer inden for flere produkter. Markedet for svinekød fandt en bund allerede i 2015, og hjulpet af stærk efterspørgsel fra blandt andet Kina i første halvår 2016, er priserne tilbage på et nogenlunde neutralt niveau. Mælkeproduktionen er ligeledes blevet tilpasset som følge af de ekstremt lave priser på mælk, og produktionen har siden midten af 2016 ligger under niveauet året før. Mælkeprisen har derfor indledt en cyklisk bevægelse opad og har nået et nogenlunde neutralt niveau i starten af 2017.

Sammen med konjunkturvendingen på markedet for landbrugsprodukter, forbedrer også den nyligt vedtagne landbrugspakke med blandt andet øgede gødningsnormer landbrugets indtjening mærkbart. Dele af pakken slår fuldt igennem i 2017, hvilket vil øge landbrugets indtjening i hele prognoseperioden. Dertil kommer en betydelig forbedring af produktivitet og effektivitet i de senere år i flere driftsgrene, herunder mælke- og svineproduktionen.

Inkluderet i prognosen er en fortsat forbedring af produktivitet og omkostningseffektivitet, ligesom den vedtagne reduktion af EU-støtten fra 2013-2020 i CAP2020 er inkluderet i prognosen. Væsentligt er også, at der forudsættes fortsat lave renter og kun svagt stigende priser på brændstof i prognoseperioden.

Resultater for heltidsbedrifter

Figuren i sammendraget ovenfor samt Tabel 1 og 2 viser det forventede akkumulerede driftsresultat for heltidsbrug frem til 2018 hhv. før og efter ejerløn mv. Beregning af "Driftsresultat efter ejerløn" er beskrevet i Bilag 2.

Den seneste konjunkturfase toppede i 2012-2014, hvor heltidsbedriftenes akkumulerede driftsresultat efter ejerløn mv. lå på omtrent 2 til 5 mia. kr. i overskud. Herefter faldt driftsresultatet efter ejerløn mv. til minus 2,8 mia. kr. i 2016, som ventes at markere bunden i den efterfølgende dybe lavkonjunktur. I 2017 ventes det samlede driftsresultat efter ejerløn at nå op på 2,2 mia. kr., efterfulgt af et fald til omtrent et nulresultat i 2018. Ekskl. mink forventes dog fortsat et overskud i størrelsesordenen 0,4 mia. kr. i 2018.

Der er stor forskel på resultaterne såvel indenfor de enkelte driftsgrene som mellem driftsgrenene, hvilket fremgår af tabellerne samt de efterfølgende afsnit for mælke-, svine- og planteproducenter.

Tabel 1: Driftsresultater – Heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene

Landbrugets samlede driftsresultat, mia. kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal heltidsbrug	11.170	10.773	10.500	10.200	10.000
Alle heltidsbrug	4,4	2,0	2,0	5,5	3,3
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	3,5	0,6	2,9	5,9	3,4
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	710	23	3	1.193	810
Svineproducenter	-164	-354	897	598	101
Planteproducenter	457	431	191	337	337

Tabel 2: Driftsresultater efter ejerløn mv. – Heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene

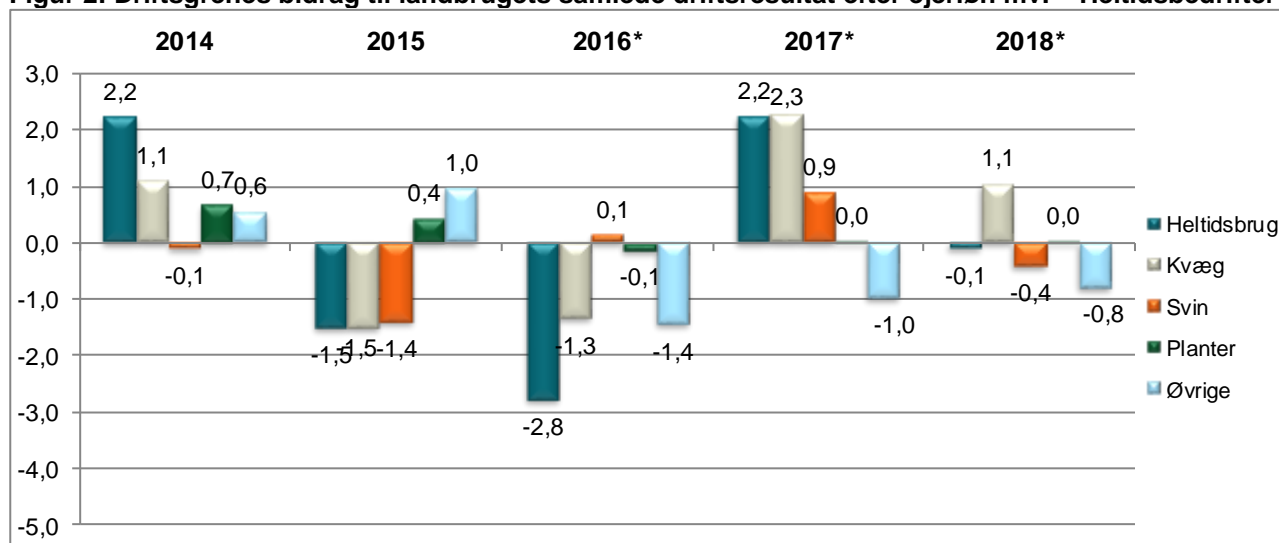
Landbrugets samlede driftsresultat, efter ejerløn mv., mia. kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Alle heltidsbrug	2,2	-1,5	-2,8	2,2	-0,1
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	1,7	-2,5	-1,5	3,0	0,4
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	329	-479	-433	755	363
Svineproducenter	-39	-551	58	396	-189
Planteproducenter	238	179	-54	19	22

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Note: I driftsgrensprognoserne kan der forekomme afvigelser i forhold til Tabel 2, da der er foretaget en selektion af bestemte grupper.

De enkelte driftsgrenes konjunkturer svinger i perioder ofte uafhængigt af hinanden. De bidrager derfor forskelligt til landbrugets samlede resultat. I figuren nedenfor ses den enkelte driftsgrens bidrag til det samlede resultat i perioden 2014-2018.

I 2015 og 2016 var det især mælke- og svineproducenter, der var årsag til det samlede underskud. I 2016 gjaldt det også Øvrige, herunder mink. I 2017 ventes især mælke- og svinesektoren at bidrage positivt.

Figur 2: Driftsgrenes bidrag til landbrugets samlede driftsresultat efter ejerløn mv. – Heltidsbedrifter

Følsomhed

De senere år har markedsforholdene for landbrugsprodukter været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget usikkerhed om driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og renter. I tabellen nedenfor er der angivet følsomhedsberegninger for 2017 for ændringer i nogle af de væsentligste priser og renter. I de efterfølgende afsnit uddybes følsomhedsberegningerne for hver driftsgren.

Tablet 3: Ændring i driftsresultat - Heltidsbedrifter, 2017*

Mia. kr.	Hele sektoren
Driftsresultat	5,5
Driftsresultat efter ejerløn mv.	2,2
Mælkeafregning 38 øre/kg lavere	-2,1
Mælkeafregning 12 øre/kg højere	0,7
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-1,1
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	1,1
Korn og soyapriser hhv. 15 og 15 kr./hkg. lavere	0,3
Korn og soyapriser hhv. 10 og 15 kr./hkg. højere	-0,3
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-1,0
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	0,5

* Pris- og renteusvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Der er forskel på, hvordan og i hvilken udstrækning ændringer i priser og renter påvirker landbrugssektoren.

Ændres produktpriserne, rammer det i reglen kun en del af landbruget. Ændringer i en enkelt pris på en driftsgrens hovedprodukt kan derfor slå kraftigt igennem i den enkelte produktionsgren, men kun moderat i hele landbrugssektoren.

Ændrede produktpriser kan også påvirke produktionsgrenene modsatrettet. For eksempel påvirker ændringer i kornpriser forskelligt. Ved en stigning i kornprisen tjener planteproducenterne, mens animalske producenter taber, i den udstrækning de ikke er selvforsynende med foder og såsæd. Derfor ses en relativt mindre effekt på hele erhvervet i forhold til ændringer i for eksempel mælke- og svinepriser.

Landbruget som helhed er meget eksponeret over for en ændring i renterne på grund af det forholdsvis høje gælds niveau. Ændringer i renten påvirker alle bedriftstyper i samme retning. En stigning i renten på et procentpoint vil medføre et fald i driftsresultatet på ca. 2 mia. kr. for heltidsbedrifter.

Aktiver, gæld og investeringer

Op gennem 00'erne steg landbrugets gældsætning kraftigt, primært på grund af stigende jordpriser. Siden er stigningstakten faldet betydeligt, og fra 2014 og i resten af prognoseperioden forventes en nogenlunde uændret gæld i erhvervet som helhed. Det skyldes blandt andet, at investeringsniveauet er relativt lavt samt at ejendomspriserne og antallet af ejendomshandler er faldet. Endelig omsættes der relativt flere højt belånte ejendomme, og den finansielle sektor bidrager undertiden til konsolidering ved ejerskifter af kriseramte bedrifter.

Realkreditgælden udgør ca. 70 procent af heltidsbedriftenes samlede gæld. Ca. 84 procent af gælden er med variabel rente. Dette ventes ikke at ændre sig nævneværdigt i prognoseperioden. Dog kan et fornyet rentefald mod en realkreditrente på 2-2,5 procent afstedkomme større søgning mod fastrentelån.

Heltidsbedriftenes soliditetsgrad forventes nogenlunde stabil i prognoseperioden. Dog er soliditetsgraden ligesom "Aktiver i alt" og "Egenkapital" i Tabel 4 afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der hersker usikkerhed.

Investeringsaktiviteten i landbruget er fortsat forholdsvis lav, sammenlignet med en "normal" konjunkturfase og sammenlignet med niveauet for afskrivninger. Siden finanskrisen brød ud i 2008 har der i hovedparten af årene været negative nettoinvesteringer. Det skyldes, at der de fleste år har været likviditetsunderskud og pres på egenkapitalen, hvilket har vanskeliggjort egenfinansiering af investeringer. Samtidig har der for mange bedrifter været vanskelig adgang til kapital. Udover at begrænse investeringsomfanget, har disse forhold også begrænset aktiviteten på ejendomsmarkedet.

De seneste års lavkonjunktur med lave priser på nogle af de tunge landbrugsvarer vil sammen med vanskelig kreditadgang og stramme vilkår medføre et fortsat lavt investeringsniveau i perioden 2016-2018. Investeringskvoten (se definition i Bilag 2) ligger på 2,5-2,8 pct. i 2016-2018, hvilket fortsat er lavere end det historiske gennemsnitlige niveau på 5-6 procent.

Tabel 4: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - samlet for alle heltidsbrug

Mia kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	206	198	198	198	197
Landbrugsaktiver i alt	357	343	339	336	332
Aktiver i alt	395	381	377	373	369
Realkreditlån	-186	-179	-179	-178	-177
Bank-/sparrekasselån	-26	-25	-25	-24	-25
Gæld i alt	-265	-255	-256	-254	-253
Egenkapital**	95	90	84	81	77
Investeringer i alt	-13	-13	-12	-13	-13
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

MÆLKEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Kraftig vending

I 2017 ventes væsentligt højere mælkepriser end i 2015 og 2016. Mælkeprisen vil formentlig ligge over et niveauet i et "normalår", hvilket medfører en markant forbedring af indtjeningen. Driftsresultat efter ejerløn mv. forventes således på godt 750.000 kr. i gennemsnit for alle mælkeproducenter, hvilket er en forbedring på knap 1,2 millioner kroner i forhold til det forventede resultat i 2016.

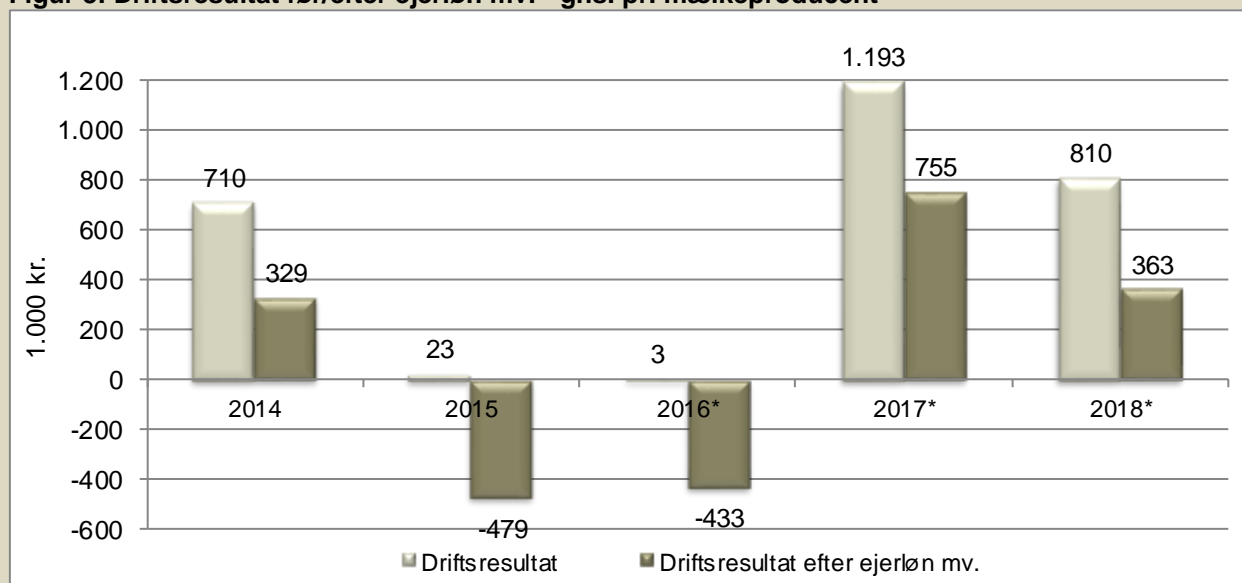
Vendingen kommer efter en meget lav mælkepris fra efteråret 2014 til sommeren 2016, hvor indtjeningen faldt drastisk. Fra 2014 til 2015 faldt driftsresultatet efter ejerløn mv. med ca. 800.000 kr. til -479.000 kr. I sidste halvdel af 2016 vendte mælkemarkedet, og en gennemsnitlig mælkeproducent forventes i 2016 at få en forbedring på knap 50.000 kr. sammenlignet med 2015.

Det voldsomme fald i prisen på mælk kan aflæses direkte på de konventionelle bedrifters driftsresultat i 2015 og i 2016, hvor en gennemsnitsbedrift forventes at få et samlet underskud efter ejerløn på godt 1,1 millioner kr. set over de to år. De store konventionelle bedrifters underskud efter ejerløn forventes på over to millioner kroner i 2015 og 2016 tilsammen.

Der er stor usikkerhed om prognosen for 2018, hvor der er regnet på en tilnærmelse til et mere normalt prisniveau for mælk. Der bør tages højde for usikkerheden i den økonomiske styring af bedriften, herunder ved udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler.

Indtjeningen på de økologiske bedrifter forventes fortsat høj i 2017. Økotillægget forventes aftagende, men stadig over det historiske gennemsnit. På grund af et stigende øko-tillæg i 2015 og 2016 oplevede de økologiske bedrifter ikke samme fald i driftsresultatet, og opnåede således et driftsresultat efter ejerløn på godt 300.000 kr. i 2015. I 2016 faldt stigningerne i øko-tillægget sammen med stigninger i afregningspriser for økologisk oksekød, og der forventes et driftsresultat efter ejerløn mv. på ca. 650.000 kr.

Figur 3: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. mælkeproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Udgangspunktet er de endelig vægtede regnskaber for 2015. Driftsresultat efter ejerløn er i gennemsnit for alle mælkeproducenter 31.000 kr. lavere end de foreløbige resultater for 2015 i september-prognosen 2016.

I forhold til september-prognosen 2016 er der følgende ændringer i forudsætningerne for 2016:

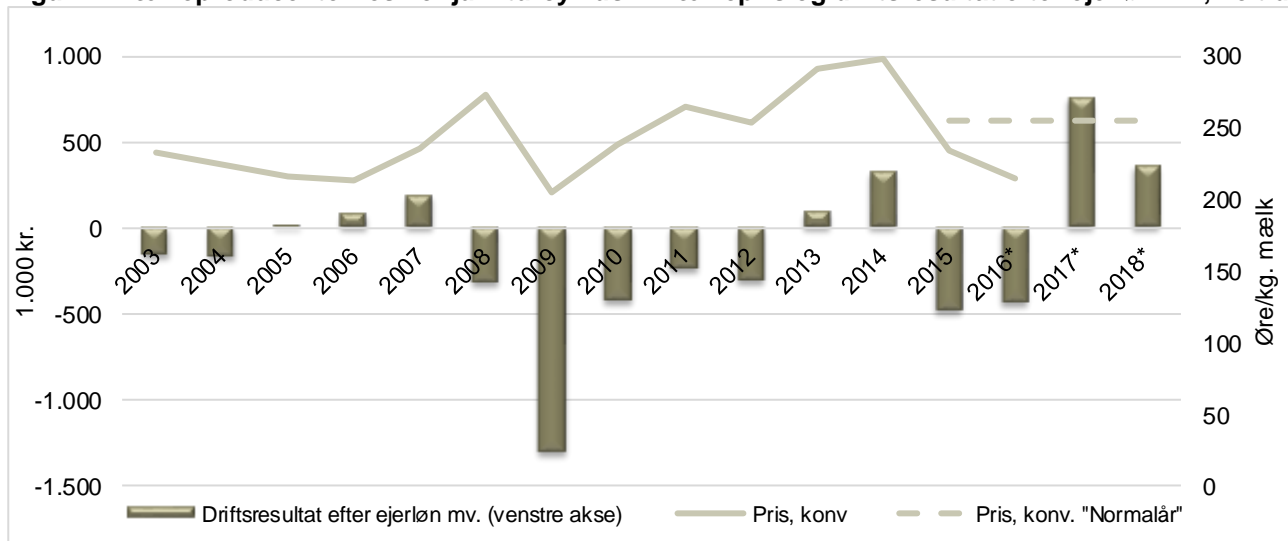
- Mælkeprisen er justeret op med 4 øre pr. kg EKM
- Mælkeprisen er ikke længere korrigeret for superafgift (var 3 øre pr. kg EKM)
- Økologitillægget er hævet med 1 øre pr. kg EKM
- Ydelsesstigningen er 0,5 pct. p.a. for de konventionelle og 2,5 pct. for de økologiske bedrifter, jævnfør RYK ydelseskontrol 2015/16
- Opgørelsesprincippet for statusværdier på besætninger er ændret, hvilket betyder en forbedring af resultatet på 81.000 kr.
- Sojaskrå er 5 kr. lavere. Prisen på rapsskrå og foderbyg er stort set uændret.

Pr. 1. august 2016 indførte Arla en ordning, hvor leverandører, som anvender non-GM foder kan få et tillæg til afregningsprisen på en eurocent (7,5 øre pr. kg mælk) som kompensation for en dyrere foderblanding. Da kun en lille del af producenterne har implementet non-GM foder, indgår dette ikke i prognosen.

Konjunktur

Figur 4 viser de konventionelle mælkeproducenters konjunkturcyklus. Som konsekvens af faldende mælkepris fra efteråret 2014 til sommeren 2016 er indtjeningen faldet drastisk. Mælkeprisen vendte i sidste halvdel af 2016. Prognosen forudsætter yderligere prisstigninger i første halvår 2017 og dermed en markant stigning i indtjeningen. I 2018 skønnes en lavere mælkepris end i 2017.

Figur 4: Mælkeproducenternes konjunkturcyklus – Mælkepris og driftsresultat efter ejerløn mv, heltid

Resultatopgørelse – konventionelle mælkeproducenter

En gennemsnitlig konventionel malkekvægbedrift opnåede i 2015 et driftsresultat efter ejerløn mv. på minus 566.000 kr. og et samlet likvidetsbehov på 840.000 kr.

I 2016 er mælkeprisen 19 øre lavere pr. kg EKM end i 2015, hvilket isoleret set svarer til et fald i bruttoudbytte på 337.000 kr., hvoraf 53.000 kr. skyldes korrektion for superafgift i 2015. Derudover reduceres bruttoudbyttet af, at reallivækst og værdiændringer på besætningen forventes at blive noget lavere i 2016 end i 2015. Fremgang i mælkeydelse og produktionsomfang trækker i den anden retning.

På grund af den pressede likviditetssituation i 2016, antages det, at en del af producenterne har valgt at spare på indkøbt foder og vedligeholdelseomkostningerne. Lavere renter medfører også forventning om lavere finansieringsomkostninger i 2016. Alt i alt forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2016 at blive på stort samme niveau som i 2015, dvs. et minus på knap 600.000 kr. Også investeringsniveauet forventes at være lavt i 2016, hvilket forklarer, at det samlede likviditetsunderskud i 2016 bliver lavere end i 2015.

I 2017 medfører forventningen om væsentlig bedre mælkepriser, at indtjeningen ventes at stige markant, og at den gennemsnitlige producent dermed kan få en tilfredsstillende forretning af sin egenkapital.

Tabel 5: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. konventionel mælkeproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejte	2.976	2.844	2.700	2.600	2.500
Årskøer	166	173	176	180	184
Mælkeydelse pr. årsko	9.670	10.036	10.086	10.288	10.494
Hektar	151	154	157	160	163
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.615	5.981	5.725	7.266	7.080
- heraf kvæg	5.047	4.568	4.250	5.723	5.511
Stykomkostninger	-3.157	-3.260	-3.223	-3.388	-3.509
- heraf kvæg	-2.814	-2.910	-2.890	-3.022	-3.141
- heraf mark	-343	-350	-333	-366	-368
Dækningsbidrag	3.458	2.722	2.502	3.878	3.571
- heraf kvæg	2.232	1.658	1.360	2.701	2.370
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.768	-1.747	-1.708	-1.839	-1.909
Afskrivninger mm.	-600	-626	-601	-588	-577
Resultat af primær drift	1.089	348	193	1.451	1.085
Afkoblet støtte	490	490	492	497	499
Finansieringsudgifter i alt	-881	-899	-829	-866	-883
Driftsresultat	698	-61	-145	1.081	701
Heraf værdiændringer, kvæg	-44	82	13	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	1	-6	1	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	315	-566	-583	641	251
Likviditet før anlægsinvesteringer	900	231	228	982	734
Likviditetsoverskud/-behov	-249	-840	-511	64	-212
Konsolidering	233	-220	-241	380	185

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Resultatopgørelse – økologiske mælkeproducenter

Tabel 6 viser det gennemsnitlige driftsresultat i 2014 og 2015 samt forventninger til 2016 og 2017 for økologiske bedrifter med 100-200 køer. Tabellen viser også et skøn for 2018.

Driftsresultatet efter ejerløn mv. faldt med knap 100.000 kr. fra 2014 til 2015. Det skyldes primært et fald i mælkeprisen. I løbet af 2015 og 2016 steg efterspørgslen efter økologisk mælk betydeligt, hvilket førte til markante stigninger i økologitillægget. Således var det gennemsnitlige økologitillæg i 2016 på 124 øre pr. kg mælk, hvor det i 2015 var knap 89 øre pr. kg og i 2014 55 øre pr. kg. Samlet betyder det, at den økologiske mælk, på trods af et kraftigt fald i den generelle mælkepris, er steget med 17 øre i 2016 sammenlignet med 2015. Sammen med stigninger i afregningspriser for økologisk oksekød forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. dermed at stige til cirka 650.000 kr. i 2016.

Efterspørgslen efter økologisk mælk er fortsat høj, dog forventes det her, at økologitillægget vil falde i takt med de forventede generelle prisstigninger, primært som følge af et større udbud af økologisk mælk i løbet af 2017. I prognosen har vi forudsat et økologitillæg på 92 øre pr. kg mælk i gennemsnit for 2017. Sammen med forventningen om en markant stigning i den generelle mælkepris, vil det resultere i et driftsresultat efter ejerløn mv. på godt 1 million kr. i 2017.

Tabel 6: Resultatopgørelse og nøgletal, gns. pr. økologisk mælkeproducent, 100-200 køer

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	189	170	170	170	170
Årskøer	144	147	150	153	156
Mælkeydelse pr. årsko	8.629	8.923	9.146	9.329	9.516
Hektar	199	199	203	207	211
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.487	6.657	7.115	7.970	7.740
- heraf kvæg	4.616	4.693	5.082	5.820	5.550
Stykomkostninger	-2.944	-3.051	-3.264	-3.505	-3.624
- heraf kvæg	-2.740	-2.857	-3.070	-3.299	-3.413
- heraf mark	-204	-193	-194	-206	-210
Dækningsbidrag	3.542	3.606	3.851	4.465	4.116
- heraf kvæg	1.876	1.836	2.012	2.521	2.137
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.806	-1.802	-1.859	-1.954	-2.028
Afskrivninger mm.	-624	-660	-660	-662	-667
Resultat af primær drift	1.112	1.144	1.331	1.849	1.422
Afkoblet støtte	616	577	580	586	589
Finansieringsudgifter i alt	-941	-932	-842	-869	-882
Driftsresultat	786	790	1.069	1.566	1.128
Heraf værdiændringer, kvæg	-45	80	11	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-9	-5	-11	2	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	400	303	648	1.135	689
Likviditet før anlægsinvesteringer	980	964	1.264	1.556	1.291
Likviditetsoverskud/-behov	-86	-217	41	292	-14
Konsolidering	252	233	409	662	437

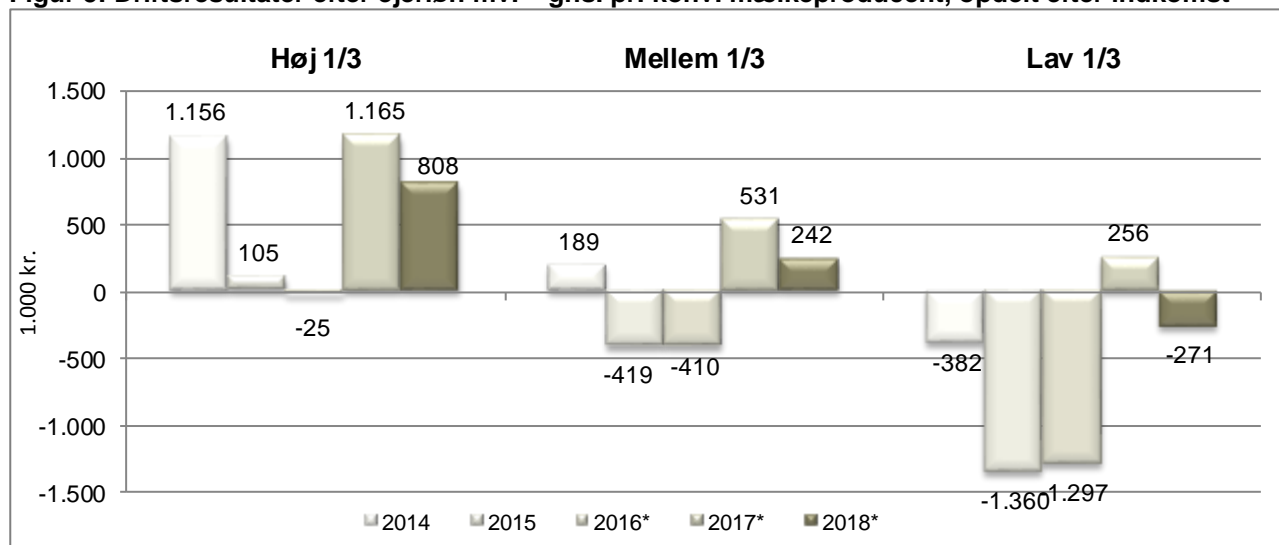
* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

Inden for de viste grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Nedenstående figur viser den forventede spredning for gennemsnittet af de konventionelle mælkeproducenter af henholdsvis gruppen i højeste, midterste og laveste tredjedel, målt på driftsresultatet. Eksempelvis forventes det, at forskellen mellem gennemsnittet af højeste og laveste tredjedel vil være på godt 900.000 kr. i 2017.

Selvom niveauet i prognoseperioden er bedre for økologerne, ses der samme spredning som for de konventionelle (ej vist i tabellen).

Figur 5: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. konv. mælkeproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at generere indtjening og forrente aktiverne. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe, vist i tabel 7 for de konventionelle bedrifter og i tabel 8 for de økologiske bedrifter, 100-200 køer.

Tabel 7: Nøgletal efter indkomstgruppe - konv. mælkeproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	14,1	3,3	0,8	17,7	12,9
Højeste 1/3	19,6	10,3	6,7	22,4	17,9
Mellemste 1/3	12,8	2,7	0,5	17,4	12,6
Laveste 1/3	5,8	-1,4	-3,4	14,6	9,4
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3,3	0,7	0,2	4,4	3,1
Højeste 1/3	4,9	2,1	1,3	5,3	4,0
Mellemste 1/3	2,9	0,6	0,1	4,3	3,0
Laveste 1/3	1,3	-0,3	-0,7	3,7	2,3

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

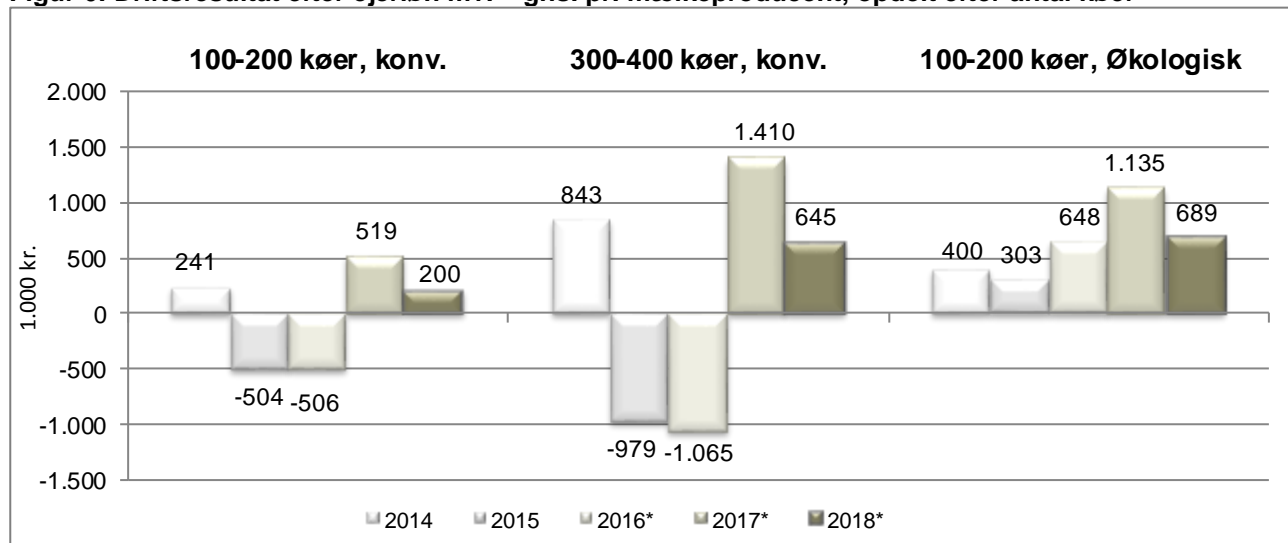
Tabel 8: Nøgletal efter indkomstgruppe - økologiske mælkeproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	15,4	15,5	17,2	21,7	16,6
Højeste 1/3	19,6	19,7	20,5	24,6	19,8
Mellemste 1/3	14,3	16,0	18,3	22,8	17,9
Laveste 1/3	11,3	10,2	12,3	17,2	11,7
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3,2	3,2	3,7	5,2	3,8
Højeste 1/3	4,1	4,0	4,4	5,7	4,4
Mellemste 1/3	3,0	3,5	4,2	5,9	4,5
Laveste 1/3	2,3	2,0	2,6	4,0	2,6*

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

I Figur 6 er vist driftsresultatet efter ejerløn i 2014 og de endelige resultater i 2015 for henholdsvis konventionelle bedrifter med mellem 100-200 årskøer og 300-400 årskøer samt økologiske bedrifter med mellem 100-200 årskøer. Derudover vises prognosen for 2016 og 2017 samt skønnet for 2018. Da de store bedrifter er mere eksponeret over for svingende mælkpriser, forventes der også mere svingende resultater for denne gruppe. Der forventes en tilfredsstillende indtjening for økologerne i hele prognoseperioden.

Figur 6: Driftsresultat efter ejerløn mv. – gns. pr. mælkeproducent, opdelt efter antal køer

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tabel 9 viser nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad" for 100-200 årskøer konventionel, 300-400 årskøer konventionel og 100-200 køer, økologisk. I 2015 og 2016 har disse to nøgletal været markant bedre for de økologiske bedrifter.

Tabel 9: Nøgletal efter størrelsesgrupper – mælkeproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	3.172	14,2	4,7	3,3	18,9	14,1
100-200 køer, konv.	1.189	13,3	2,8	0,4	17,3	12,6
300-400 køer, konv.	186	16,4	4,9	2,2	19,2	14,3
100-200 køer, Økologisk	170	15,4	15,5	17,2	21,7	16,6
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3.172	3,3	1,0	0,7	4,7	3,4
100-200 køer, konv.	1.189	3,0	0,5	0,1	4,0	2,8
300-400 køer, konv.	186	4,0	1,1	0,5	5,2	3,7
100-200 køer, Økologisk	170	3,2	3,2	3,7	5,2	3,8

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Markedsforholdene for mælkeproducenterne har været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget risiko med hensyn til driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimaterne for de væsentligste priser og for renter. I tabel 10 er der angivet følsomhedsberegninger for ændringer i priser på mælk, korn og soja samt en ændring i renten.

Tabellen viser de økonomiske konsekvenser for prognoseresultatet i 2017 for de konventionelle bedrifter som følge af ændringer indenfor de anførte prisspænd, opdelt efter antal køer. Som det ses er prisen på mælk den vigtigste usikkerhedsfaktor at forholde sig til for mælkeproducenterne.

Da det vurderes, at der er større risiko for, at mælkeprisen kommer til at ligge under end over den anvendte prognosepris, er der lavet en følsomhedsberegning på en mælkepris, som ligger 38 øre pr. kg *lavere* og kun 12 øre pr. kg *højere* end prognoseprisen. Prisspændet på 50 øre pr. kg mælk illustrerer den usikkerhed, der på nuværende tidspunkt skønnes at være på mælkeprisen. Denne usikkerhed skal der tages højde for i den økonomiske styring af bedriften, herunder udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler.

Tabel 10: Ændring i driftsresultat - gns. pr. mælkeproducent ved ændring i priser og renter, 2017*

1.000 kr.	100-200 køer	300-400 køer
	konventionel	konventionel
Driftsresultat	986	1.816
Driftsresultat efter ejerløn mv.	519	1.410
Mælkeafregning 38 øre/kg lavere	-576	-1.386
Mælkeafregning 12 øre/kg højere	182	438
Foder - Korn og soyapriser 15 og 10 kr./hkg. højere	-28	-105
Foder - Korn og soyapriser 15 og 15 kr./hkg. lavere	41	164
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-96	-228
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	48	114

* Pris- og renteusvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

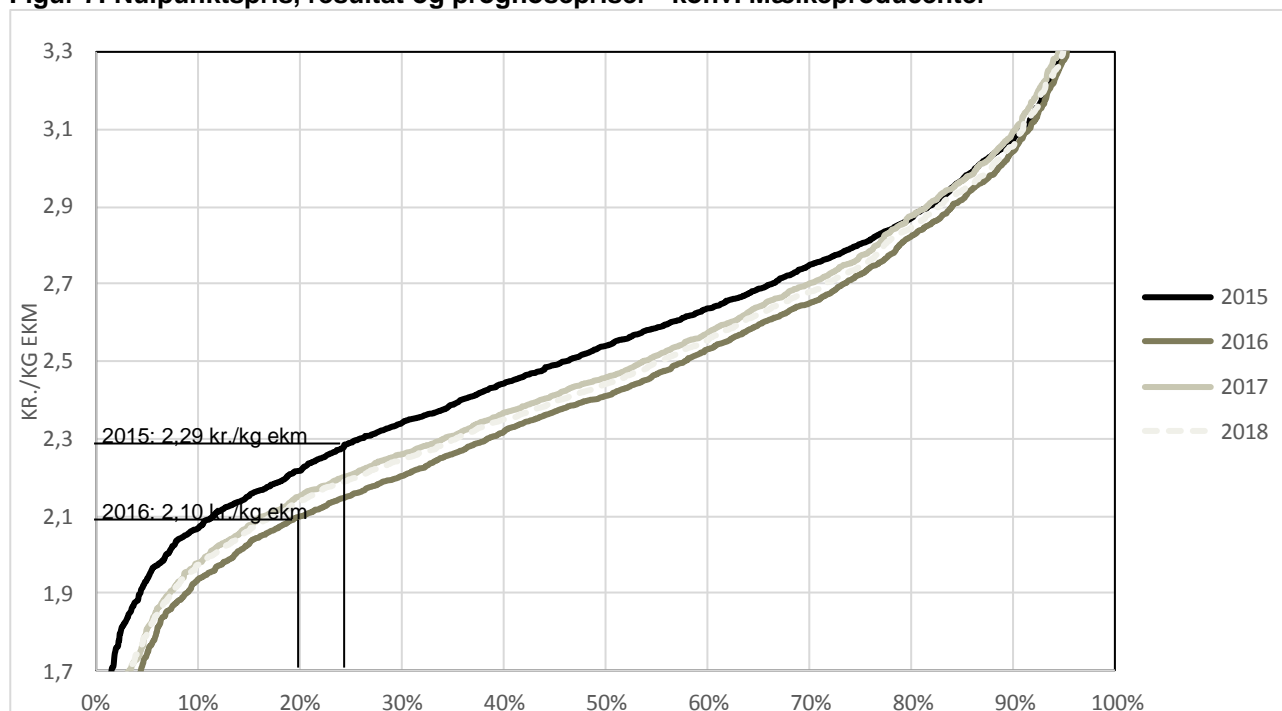
Nulpunktpris, resultat - mælkeproducenter

I spredningsgrafene i figuren nedenfor vises "Nulpunktpris, resultat" for de enkelte konventionelle mælkeproducenter, der indgår i datasættet for hele prognoseperioden. Nulpunktpris, resultat er den mælkepris, der giver et driftsresultat efter ejerløn på nul, det vil sige, hvor alle omkostninger er dækket. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under afregningspriserne i 2015 og 2016. Prognoseprisen vises ikke for 2017 og 2018 af konkurrenceretslige hensyn.

Ved den gennemsnitlige mælkepris i 2015 vil omkring en fjerdedel af de konventionelle bedrifter få et positivt driftsresultat efter ejerløn. I 2016 forventes det kun at være omkring en ottendedel af alle producenterne, der får fuld dækning for deres omkostninger medregnet ejerlønnen.

Det er i øvrigt værd at bemærke, at størstedelen af producenterne forventes at få et lavere nulpunkt i prognoseperioden i forhold til 2015. Det viser, at der sker en løbende forbedring af effektiviteten på bedrifterne.

Figur 7: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser - konv. Mælkeproducenter

Tabel 11: Nulpunktpris, resultat - konv. mælkeproducenter, opdelt i nulpunktsgupper

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	2,9	2,8	2,6	2,5	2,5	2,5
Laveste 1/3	2,4	2,3	2,1	2,0	2,0	2,0
Mellemste 1/3	2,9	2,8	2,5	2,4	2,5	2,5
Højeste 1/3	3,4	3,3	3,1	3,0	3,1	3,0
Nulpunktpris, konsolidering, gns.	-	2,7	2,5	2,4	2,6	2,5

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Landbrugsaktiverne forventes at stige med omkring en procent pr. år i hele prognoseperioden. Dette er primært afledt af en forventning om stigende produktionsomfang, samt at udviklingen i jordprisen er forudsat at følge den generelle inflationsudvikling.

Med et fald fra 146.000 kr. til godt 141.000 kr. forventes gælden pr. årsko for de konventionelle bedrifter at falde en smule. Den samlede gæld pr. bedrift forventes dog at stige med godt 1,6 millioner kroner i prognoseperioden.

I forhold til en samlet balance på godt 30 mio. kr. må en egenkapital på knap 4 millioner kroner betegnes som beskednen. Der forventes, at egenkapitalen vil falde i 2016, men rette sig efterfølgende.

Da likviditeten er presset i 2016, forventes et lavere investeringsniveau i forhold til 2015. Investeringsniveauet i 2017 antages at være en anelse højere end niveauet i 2016 som udtryk for en forbedring af likviditeten i 2017 samt et investeringsmæssigt efterslæb fra 2016.

Tabel 12: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift - konv. mælkeproducenter

1.000 kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	15.943	16.480	16.920	17.369	17.829
Landbrugsaktiver i alt	28.119	28.837	29.023	29.384	29.784
Aktiver i alt	30.391	31.073	31.279	31.679	32.120
Realkreditlån	-16.951	-17.513	-17.867	-17.822	-17.970
Bank-/sparrekasselån	-2.393	-2.636	-2.689	-2.689	-2.704
Gæld i alt	-24.199	-25.269	-25.779	-25.716	-25.928
Gæld pr. ko	-146	-146	-146	-143	-141
Egenkapital**	4.383	4.019	3.496	3.735	3.733
Investeringer i alt	-1.149	-1.070	-739	-918	-947
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	14,0	12,9	11,2	11,8	11,6

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

SVINEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Gode udsigter i 2017

Driftsresultat efter ejerløn mv. ventes at blive forbedret fra ca. 60.000 kr. i 2016 til ca. 400.000 kr. i 2017. Forbedringen skyldes et lille fald i foderpriserne fra 2016 til 2017 samt en højere notering.

Prognosen for svineprisen i 2017 er blevet opjusteret med 6 øre i forhold til september prognosen. Det sker på baggrund af, at svineprisen i fjerde kvartal 2016 endte 25 øre over prognosen, primært på grund af stærk eksport til Kina.

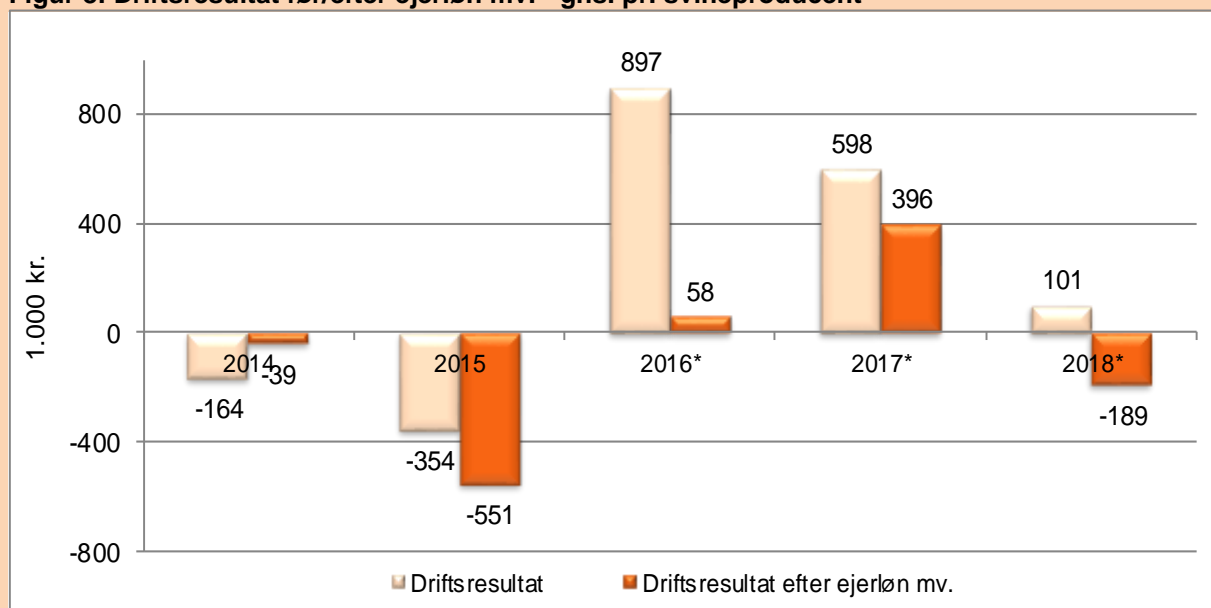
Der forventes stort set uændrede foderpriser i 2017 og 2018, men et fald i noteringen betyder, at sektoren som helhed forventes at ende med et underskud efter ejerløn mv. på knap 200.000 kr. i 2018.

Som salgspris for 30 kg. grise bliver der i prognosen brugt 50 pct. beregnet notering plus 50 pct. eksportpris, som i denne prognose er ren PRRS negativ.

Foderpriserne i svineprognosen er en samvejning af prisen på indkøbt foder og hjemmeblandet foder.

Det skal endvidere bemærkes, at datagrundlaget er opdateret til endeligt vejede 2015 regnskaber i forhold til sidste prognose, hvor der blev brugt foreløbigt vejede 2015 regnskaber som grundlag.

Figur 8: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. svineproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Forventningen til afregningsprisen i 2017 er opjusteret med 6 øre, på baggrund af effekten af stærk fremgang i eksporten til Kina.

Foderprisen for 2017 er blevet nedjusteret med 10 øre pr. foderenhed udover det fald, der har været som følge af, at foderprisen nu er samvejet mellem prisen på hjemmeblandet og indkøbt foder.

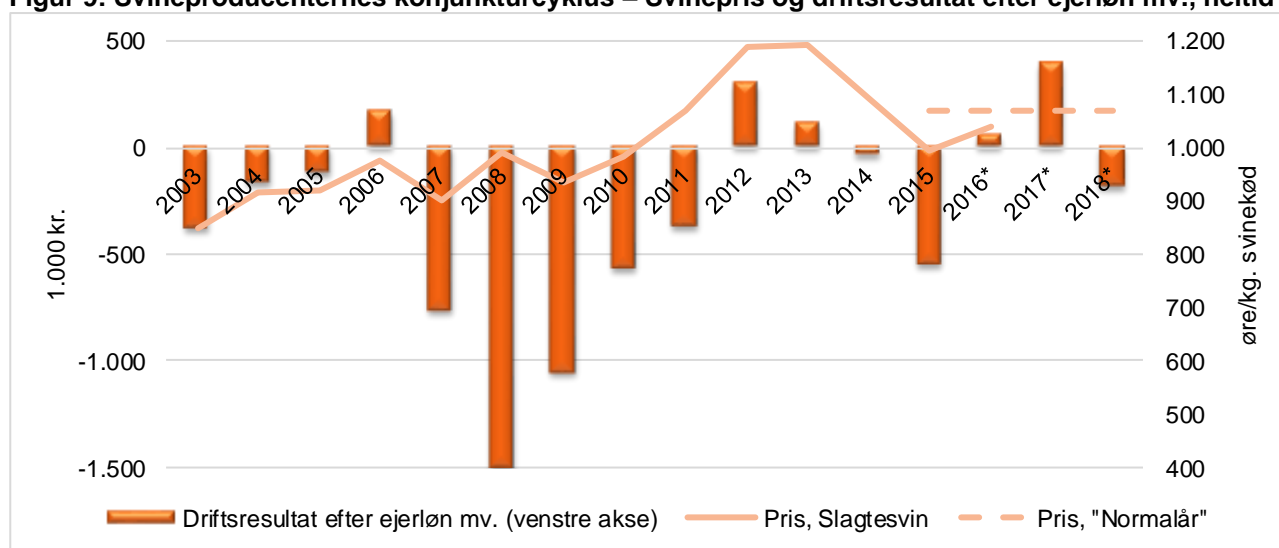
Skønnet for 2018 er behæftet med usikkerhed. Både på grund af prognoseperiodens længde og i lyset af en usikker konjunktursituation. Skønnet for 2018 bygger derfor på forsigtige forudsætninger og er udelukkende at betragte som retningsgivende. En voksende svineproduktion i Kina, samt en øget priskonkurrence fra de amerikanske og brasilianske svineproducenter påvirker forventningen til 2018 negativt.

Konjunktur

Krisen fra 2008 til 2010 har været speciel, og ligger udenfor de normale cykliske effekter. De danske svineproducenter har endvidere været ramt af lave afregningspriser i 2015, som har medført negative resultater.

Det forventes dog, at priserne nåede bunden i 2015, og 2016 har budt på en kraftig stigning i noteringen. Fremgangen ventes at fortsætte i 2017, hvor der forventes positive resultater efter ejerløn for svinesektoren som helhed.

Figur 9: Svineproducenternes konjunkturcyklus – Svinepris og driftsresultat efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – Smågriseproducenter

Indtjeningen hos smågriseproducenterne var hårdt presset i 2015, og ligesom for hele sektoren forventes 2015 at være bundniveauet for indtjeningen. Der forventes et positivt resultat efter ejerløn mv. i 2016. Heri reguleres der for værdiændringer, som jævnfør tabel 13 har været meget høje på svinesiden i 2016. Resultatet forventes at stige i 2017 på grund af en højere smågrisepris samt bedre markøkonomi.

Tabellen nedenfor viser det opnåede driftsresultat i 2014 og 2015 for smågriseproducenter samt forventninger til resultatet i 2016 og 2017 og et skøn for resultatet i 2018.

Tabel 13: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr- smågriseproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	736	719	700	650	600
Årssøer	667	695	709	723	738
Fravænnede grise	20.716	21.905	22.912	23.951	25.023
Solgte 7 kg grise	863	891	932	974	1.018
Solgte 30 kg grise	17.485	18.307	19.240	20.202	21.195
Solgte slagtesvin	1.522	1.671	1.704	1.739	1.773
Hektar	180	185	189	192	196
Dyreenheder, svin	330	298	306	315	324
Dyreenheder pr. ha.	1,84	1,61	1,62	1,64	1,65
DB svin pr. dyreenhed, kr.	8.537	7.793	15.266	13.152	11.633
DB mark pr. ha, kr.	6.265	6.322	4.573	5.834	5.885
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	9.965	9.714	11.690	11.727	11.602
- heraf svin	8.158	7.774	10.081	9.806	9.636
- heraf mark	1.534	1.629	1.323	1.625	1.660
Stykomkostninger	-5.749	-5.915	-5.869	-6.169	-6.376
- heraf svin	-5.341	-5.455	-5.409	-5.667	-5.872
- heraf mark	-408	-460	-460	-502	-505
Dækningsbidrag	4.217	3.799	5.820	5.558	5.225
- heraf svin	2.817	2.319	4.672	4.139	3.764
- heraf mark	1.126	1.170	863	1.123	1.155
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.537	-2.602	-2.722	-2.876	-3.017
Afskrivninger mm.	-944	-987	-974	-964	-957
Resultat af primær drift	736	210	2.124	1.718	1.251
Afkoblet støtte	386	403	405	409	411
Finansieringsudgifter i alt	-1.254	-1.252	-1.160	-1.207	-1.236
Driftsresultat	-132	-638	1.369	920	426
Heraf værdiændringer, svin	-529	-247	666	-235	-83
Heraf værdiændringer, mark	-71	7	-41	7	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	29	-832	301	695	47
Likviditet før anlægsinvesteringer	1.080	418	769	1.240	817
Likviditetsoverskud/-behov	-328	-800	-493	-67	-538
Konsolidering	-145	-369	309	406	70

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Resultatopgørelse – slagtesvineproducenter

Slagtesvineproducenterne opnåede et negativt resultat i 2015, men markant mindre end smågriseproducenterne. Ligeledes forventes 2015 at være bunden for slagtesvineproducenterne, men resultatet i 2016 er kun lidt bedre og ikke nok til at dække ejerløn og forrentning af egenkapital. I 2017 forventes dog et lille, men positivt resultat efter ejerløn mv. for slagtesvineproducenter i gennemsnit.

Grunden til, at resultatet ikke er bedre på trods af stigende afregningspris, er, at der forventes et tab fra planteavl, og dette tab fylder relativt mere ved slagtesvineproducenterne, end ved smågriseproducenterne. Desuden er der en negativ effekt af, at der nu bruges vejede data.

I 2017 forventes et lille positivt resultat, som kommer af en bedre afregningspris samt lave foderomkostninger og en fremgang på planteavl.

Tabellen nedenfor viser forventningerne til slagtesvineproducenternes resultater.

Table 14: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. slagtesvineproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	811	756	750	700	650
Solgte slagtesvin	8.842	9.473	9.662	9.856	10.053
Hektar	180	192	196	200	204
Dyreenheder, svin	294	243	248	253	258
Dyreenheder pr. ha.	1,64	1,27	1,27	1,27	1,27
DB svin pr. dyreenhed, kr.	2.597	3.492	5.394	4.584	3.521
DB mark pr. ha, kr.	6.805	6.825	5.007	6.339	6.408
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.171	6.527	6.555	6.877	6.759
- heraf svin	4.259	4.439	4.798	4.781	4.618
- heraf mark	1.672	1.822	1.493	1.826	1.868
Stykomkostninger	-3.944	-4.104	-3.974	-4.184	-4.274
- heraf svin	-3.495	-3.590	-3.461	-3.623	-3.710
- heraf mark	-449	-513	-513	-561	-564
Dækningsbidrag	2.227	2.424	2.581	2.693	2.484
- heraf svin	763	848	1.336	1.158	908
- heraf mark	1.223	1.309	979	1.265	1.304
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.181	-1.232	-1.258	-1.316	-1.355
Afskrivninger mm.	-528	-592	-589	-598	-594
Resultat af primær drift	519	599	734	779	535
Afkoblet støtte	398	425	427	432	434
Finansieringsudgifter i alt	-876	-899	-843	-886	-927
Driftsresultat	40	126	318	325	41
Heraf værdiændringer, svin	-185	-38	184	-80	-82
Heraf værdiændringer, mark	-76	1	-46	9	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-61	-190	-181	28	-253
Likviditet før anlægsinvesteringer	732	609	566	685	551
Likviditetsoverskud/-behov	-332	-653	-799	-989	-811
Konsolidering	-77	-7	87	88	-64

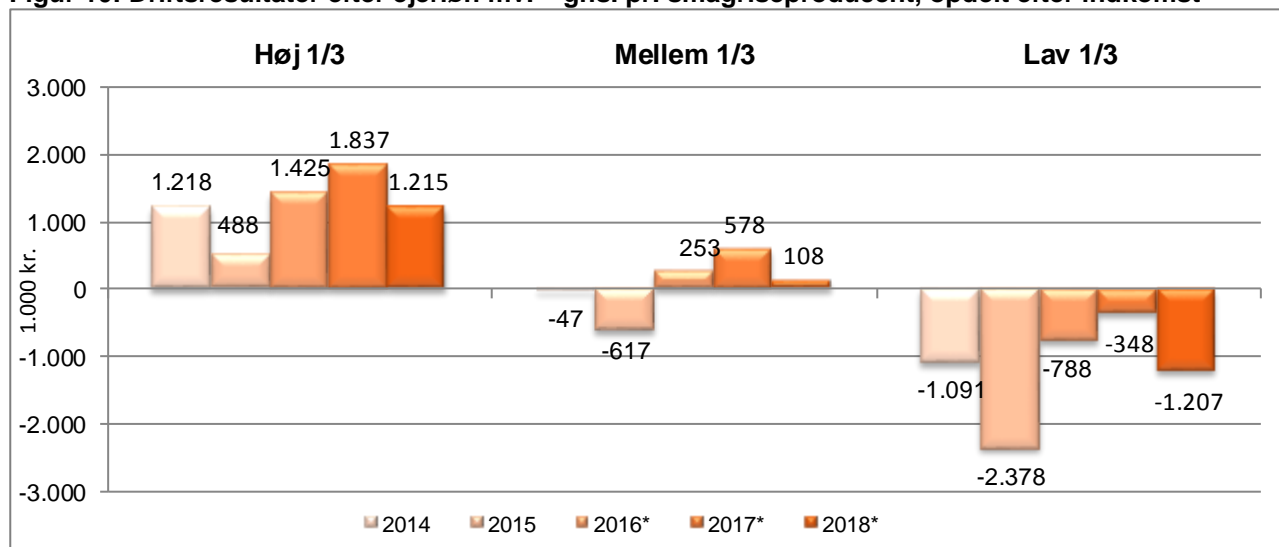
* 2016-2018: Prognose fra SEGES."Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

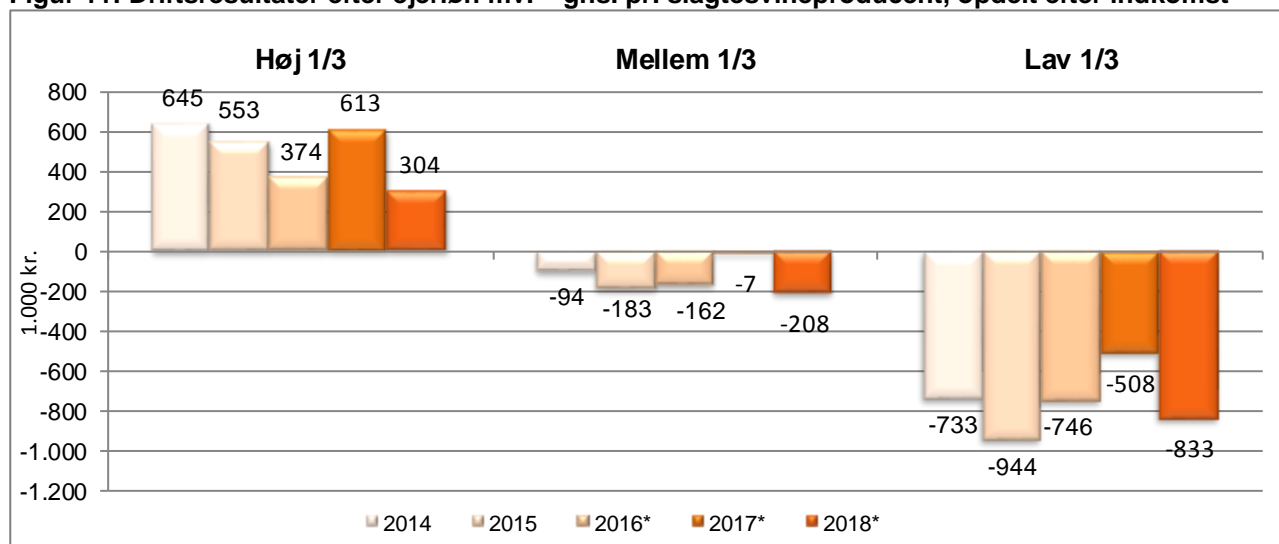
Som det ses i figur 10, er der meget stor forskel i driftsresultat efter ejerløn mv. hos smågriseproducenterne. Selv i dårlige år som 2015, kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og endda have overskud tilbage til forrentning af egenkapitalen.

Af figur 11 fremgår det, at resultatet i vid udstrækning er det samme hos slagtesvineproducenterne. Udsvingene er ikke så store, som ved smågriseproducenterne, men selv i de dårlige år kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og forrente egenkapitalen.

Figur 10: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter indkomst

Figur 11: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det kommer til udtryk i nøgletallene overskudsgrad og afkastningsgrad. I Tabel 15 ses nøgletallene for smågriseproducenterne, og i Tabel 16 for slagtesvineproducenterne. Begge driftsgrene er opdelt i grupper efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe.

Tabel 15: Nøgletal efter indkomstgruppe – smågriseproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	3,9	-1,6	15,1	11,4	7,4
Højeste 1/3	11,2	8,0	21,2	17,8	14,0
Mellemste 1/3	2,6	-1,9	15,5	11,8	7,8
Laveste 1/3	-3,2	-9,7	9,7	5,8	1,6
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	0,9	-0,4	4,1	3,1	2,0
Højeste 1/3	2,7	1,8	5,5	4,6	3,5
Mellemste 1/3	0,6	-0,5	4,6	3,5	2,3
Laveste 1/3	-0,7	-2,2	2,6	1,6	0,4

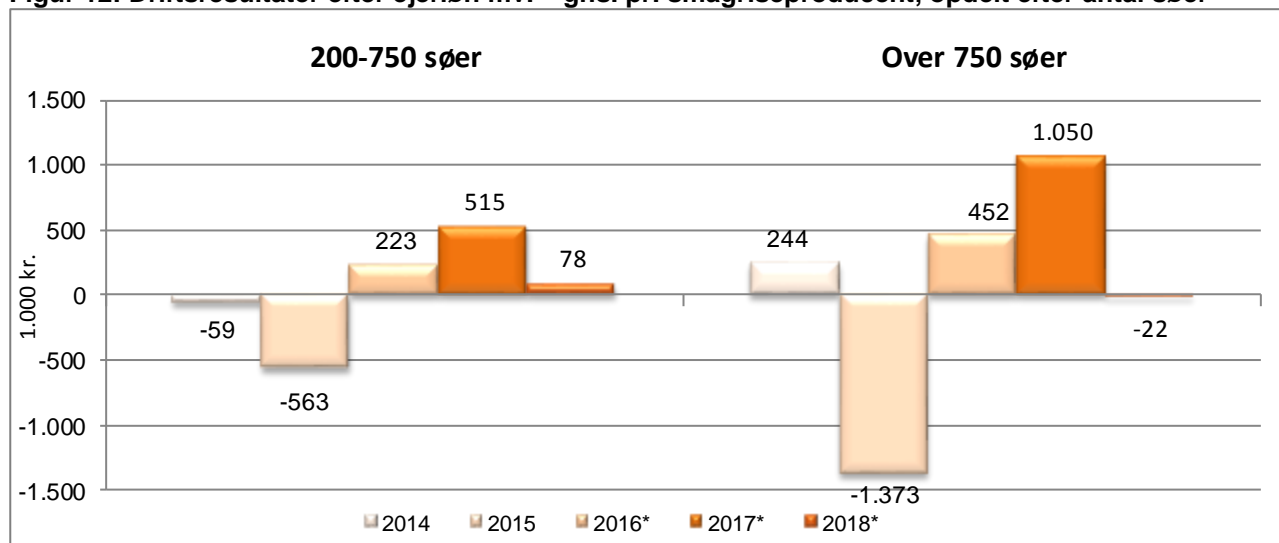
Tabel 16: Nøgletal efter indkomstgruppe – slagtesvineproducenter

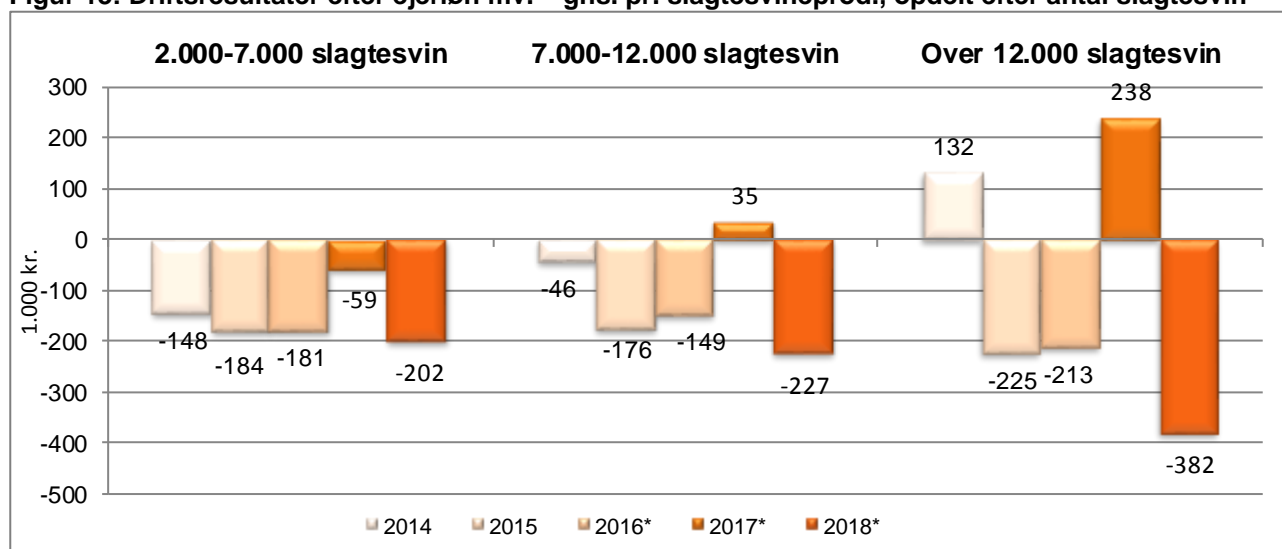
Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	4,1	5,2	7,4	7,4	3,7
Højeste 1/3	10,6	11,8	12,3	12,2	8,8
Mellemste 1/3	2,7	4,0	6,0	6,1	2,4
Laveste 1/3	-1,4	-0,8	3,4	3,5	-0,5
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	0,8	1,0	1,3	1,4	0,7
Højeste 1/3	1,9	2,2	2,2	2,2	1,5
Mellemste 1/3	0,5	0,7	1,0	1,1	0,4
Laveste 1/3	-0,3	-0,2	0,7	0,7	-0,1

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

Blandt smågriseproducenterne ses stor forskel mellem små og store. Resultatet for smågriseproducenterne med over 750 søer varierer mest. Det gælder ikke i samme udstrækning slagtesvineproducenterne, men de største har stadig størst risiko. Figur 13 viser driftsresultat efter ejerløn mv. for tre størrelsesgrupper.

Figur 12: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter antal søer

Figur 13: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineprod., opdelt efter antal slagtesvin

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene overskudsgrad og afkastningsgrad, opdelt efter bedrifternes størrelse, som ses i Tabel 17 og 18.

Tabel 17: Nøgletal efter størrelsesgruppe – smågriseproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	719	3,9	-1,6	15,1	11,4	7,4
200-750 søer	421	2,8	-1,3	15,1	11,6	7,8
Over 750 søer	298	5,1	-1,8	15,0	11,2	7,0
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	719	0,9	-0,4	4,1	3,1	2,0
200-750 søer	421	0,6	-0,3	3,8	3,0	2,0
Over 750 søer	298	1,3	-0,4	4,4	3,2	2,0

Tabel 18: Nøgletal efter størrelsesgruppe – slagtesvineproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	756	4,1	5,2	7,4	7,4	3,7
2.000-7.000 slagtesvin	338	1,3	3,0	5,3	6,1	2,8
7.000-12.000 slagtesvin	243	4,6	5,4	7,4	7,4	3,9
Over 12.000 slagtesvin	174	5,4	6,4	8,6	8,4	4,4
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	756	0,8	1,0	1,3	1,4	0,7
2.000-7.000 slagtesvin	338	0,2	0,5	0,8	0,9	0,4
7.000-12.000 slagtesvin	243	0,8	0,9	1,2	1,3	0,7
Over 12.000 slagtesvin	174	1,3	1,5	2,0	1,9	1,0

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Givet den markeds-mæssige usikkerhed, er det relevant at kigge på en følsomhedsanalyse for at sætte resultaterne i en større sammenhæng og se, hvor de største risikofaktorer ligger.

Nedenfor vises risikoen på tre forskellige variable, svineprisen, foder og renten. Disse tre variable kan være højere eller lavere end forventet, hvilket giver seks forskellige scenarier, som påvirker bedriftens resultat.

Der medregnes ikke værdiændringer ved den højere eller lavere svinepris, som dog vil bidrage yderligere til en stigning eller et fald i driftsresultatet.

Tabel 19: Ændring i driftsresultat – gns. pr. smågriseproducent, 2017*

1.000 kr.	200-750 Søer	Over 750 søer
Driftsresultat	826	1.104
Driftsresultat efter ejerløn mv.	515	1.050
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-376	-863
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	376	863
Korn og soyapriser hhv. 15 og 15 kr./hkg. lavere	300	742
Korn og soyapriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. højere	-212	-518
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-118	-276
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	59	138

Tabel 20: Ændring i driftsresultat – gns. pr. slagtesvineeproducent, 2017*

1.000 kr.	2.000-7.000 slagtesvin	7.000-12.000 slagtesvin	Over 12.000 slagtesvin
Driftsresultat	270	357	421
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-59	35	238
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-98	-181	-433
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	97	181	434
Korn og soyapriser hhv. 15 og 15 kr./hkg. lavere	-46	-94	48
Korn og soyapriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. højere	27	62	-26
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-64	-110	-199
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	31	55	100

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

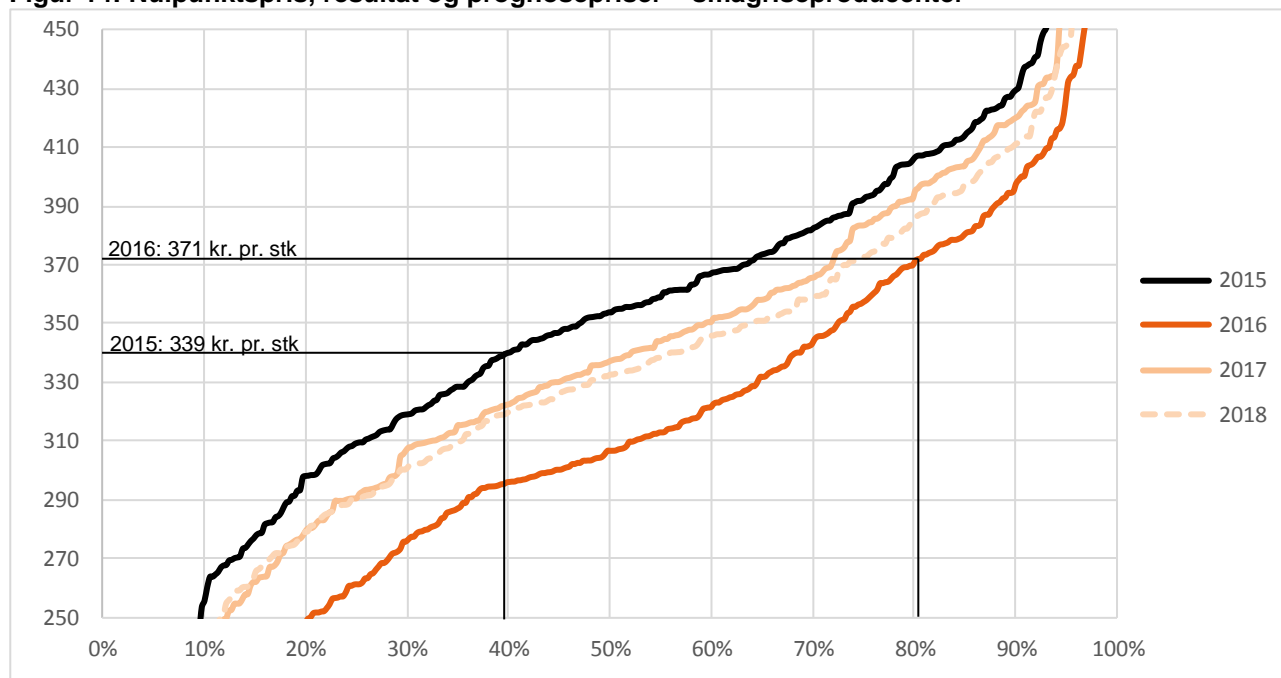
Nulpunktpris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter

Figuren nedenfor viser nulpunktpriserne for 2015-2018. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også markdriften og andre landbrugsaktiviteter. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser, ses hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

De bedrifter, der ligger under den indsatte pris, får deres omkostninger dækket ved den pågældende pris. Af Figur 14 fremgår det, at knap 40 pct. af bedrifterne fik deres omkostninger dækket i 2015 og cirka 80 pct. i 2016.

I Tabel 21 kan man se nulpunktpriserne for smågriseproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktpriser. Desuden vises konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 14: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – smågriseproducenter

Tabel 21: Nulpunktpris, resultat - smågriseproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

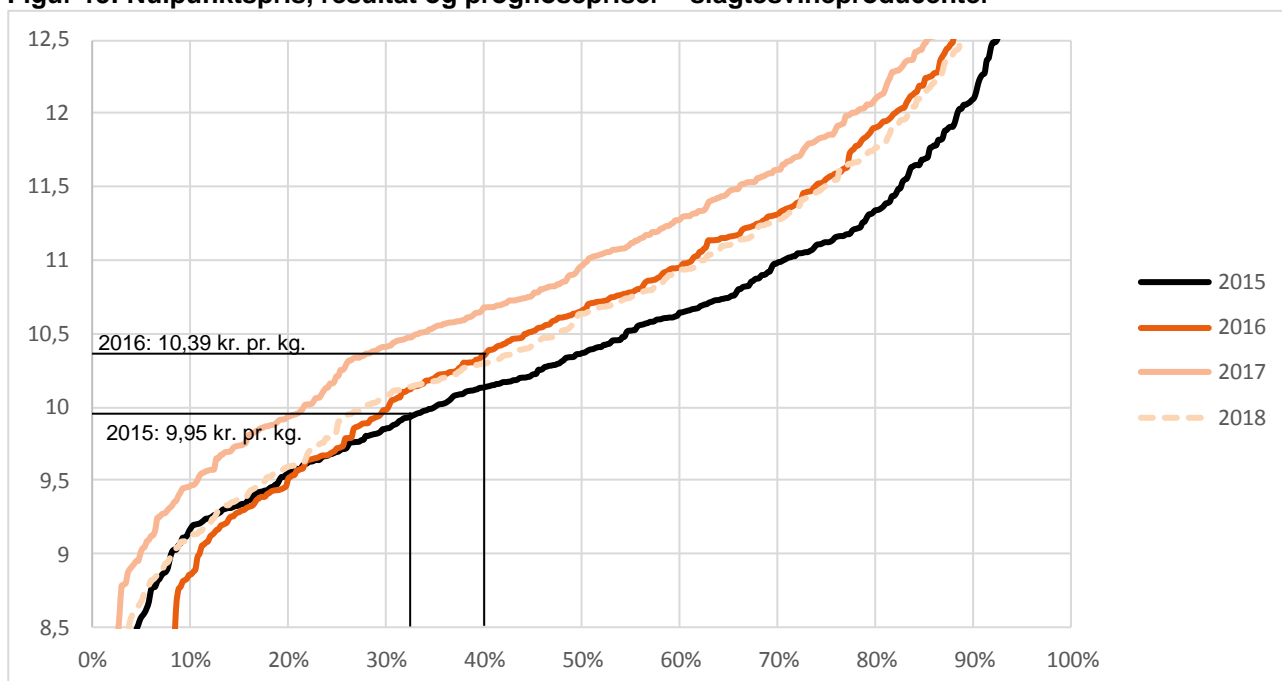
	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	374,9	384,7	350,3	306,4	334,3	330,7
Laveste 1/3	289,3	313,0	269,3	221,7	250,5	253,3
Mellemste 1/3	380,5	388,1	352,9	307,6	336,6	331,8
Højeste 1/3	455,5	453,5	431,6	391,8	417,6	408,8
Nulpunktpris, konsolidering, gns.	-	444,9	395,4	360,2	391,0	378,6

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

I Figur 15 ses nulpunktskurverne for slagtesvineproducenter. Her ses, at der i 2015 var lidt over 30 pct., der fik dækket deres omkostninger ved den pågældende pris. I 2016 var det omkring 40 pct., der fik dækket deres omkostninger.

I Tabel 22 kan man se nulpunktsspriserne for slagtesvineproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktsspriser. Desuden ses konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 15: Nulpunktsspris, resultat og prognosepriser – slagtesvineproducenter

Tabel 22: Nulpunktsspris, resultat - slagtesvineproducenter, opdelt i nulpunktssgrupper

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktsspris, resultat, gns. alle	12,3	11,5	10,5	10,7	11,1	10,8
Laveste 1/3	11,0	10,3	9,1	8,8	9,6	9,2
Mellemste 1/3	12,3	11,4	10,4	10,7	11,0	10,6
Højeste 1/3	13,8	12,9	12,0	12,7	12,9	12,6
Nulpunktsspris, konsolidering, gns.	-	11,1	10,0	10,3	10,7	10,2

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Regnskaberne viser, at investeringer i produktionsanlæg i 2015 ligger under afskrivningerne for både slagtesvine- og smågriseproducenterne. Dette er også gældende, hvis man ser isoleret på de forskellige størrelsesgrupper, hvor de største bedrifter dog investerer relativt mere end de mindre bedrifter, dog stadig ikke tilstrækkeligt til at overstige afskrivningerne.

For smågriseproducenterne forventes niveauet af investeringer at stige en smule hen over hele perioden 2015 til 2018.

Hos slagtesvineproducenterne forventes en større stigning i investeringer i driftsbygninger for 2016 og 2017 som følge af støtteordningen til nybyggeri.

Som det ses af tabel 23 og 24, er slagtesvineproducenterne mere solide end smågriseproducenterne. Dette kommer af en højere egenkapital kombineret med en lavere aktivmasse.

Tabel 23: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - gns. pr. smågriseproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	22.179	22.830	23.253	23.686	24.127
Landbrugsaktiver i alt	41.803	42.482	42.811	43.192	43.622
Aktiver i alt	46.121	46.852	47.298	47.801	48.359
Realkreditlån	-25.249	-25.494	-25.830	-25.876	-26.242
Bank-/sparrekasselån	-3.932	-4.186	-4.241	-4.241	-4.308
Gæld i alt	-36.303	-37.413	-37.906	-37.974	-38.512
Gæld pr. so	-54	-54	-53	-53	-52
Egenkapital**	6.633	6.151	5.893	6.113	5.912
Investeringer i alt	-1.408	-1.218	-1.262	-1.308	-1.355
Soliditetsgrad	14,0	13,1	12,5	12,8	12,2

Tabel 24: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer – gns. pr. slagtesvineproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	20.009	21.808	22.525	23.259	24.009
Landbrugsaktiver i alt	32.763	35.280	35.987	36.993	37.689
Aktiver i alt	36.381	39.142	39.976	41.111	41.940
Realkreditlån	-17.242	-18.508	-19.103	-19.840	-20.443
Bank-/sparrekasselån	-1.840	-1.924	-1.986	-1.986	-2.126
Gæld i alt	-23.290	-24.861	-25.660	-26.650	-27.461
Gæld pr. slagtesvin	-3	-3	-3	-3	-3
Egenkapital**	9.467	10.517	10.194	9.973	9.616
Investeringer i alt	-1.064	-1.262	-1.365	-1.674	-1.362
Soliditetsgrad	26,0	26,9	25,5	24,3	22,9

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

PLANTEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Lavpunkt i 2016

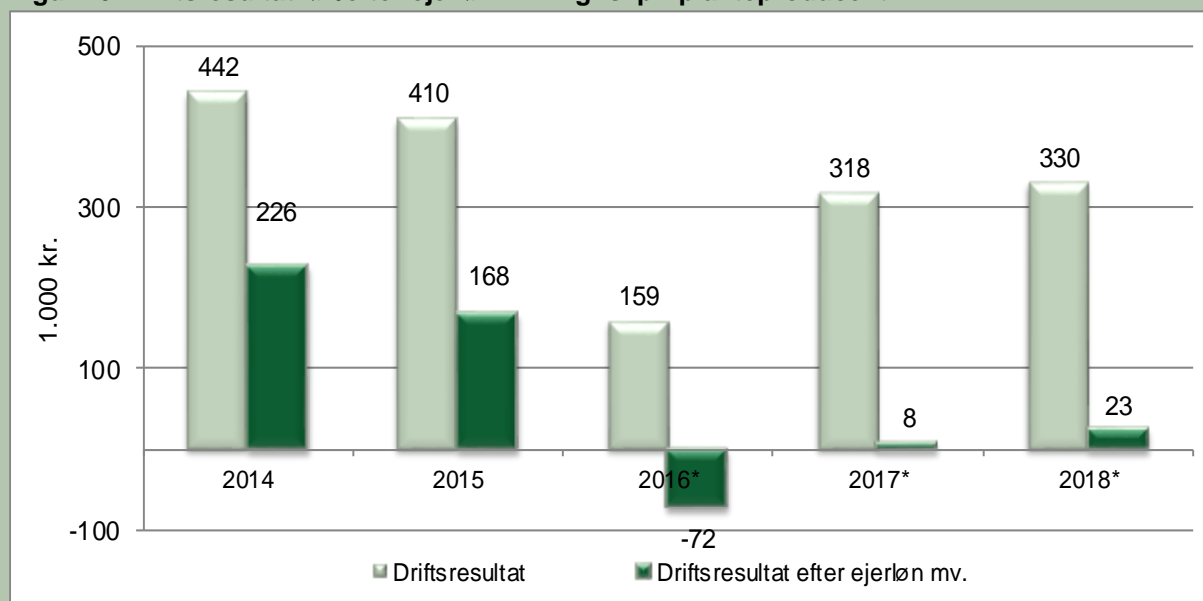
Prognosen viser, at den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift i 2016 forventes at realisere et negativt driftsresultat efter ejerløn mv. på 72.000 kr.

Det er et fald på 240.000 kr. set i forhold til resultatet på 168.000 kr. i 2015. Prognosen indikerer, at driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2017 og 2018 igen bliver positivt, men heller ikke mere end det.

Faldet i driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2016 skal findes i lave udbytter på korn og raps, samtidig med faldende afregningspriser næsten over hele linjen. En væsentlig årsag til de forbedrede resultater i 2017 og 2018 er, at afgrødeudbytterne forventes at stige op til eller over 2015-niveau, samtidig med små prisstigninger på korn og raps.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på, at dette skal dække ejerens egen arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. Ved vurdering af driftsresultat efter ejerløn mv. skal dette dække forrentning af egenkapitalen, og for en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift vil indtjeningen i alle årene i perioden 2015 til 2018 være for lav til at forrente egenkapitalen fuldstændigt.

Figur 16: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. planteproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

I prognoserne fra januar og maj 2016 var prognosen for planteproducenternes forventede økonomiske resultater baseret på 935 årsrapporter for 2014, der ud fra oplysninger fra Danmarks Statistik blev sammenvæjet til at repræsentere alle heltidsplanteavlsbedrifter. Nærværende prognose derimod anvender endelige data fra 1.009 vejede årsrapporter fra 2015, der er vejet op til 2.176 bedrifter.

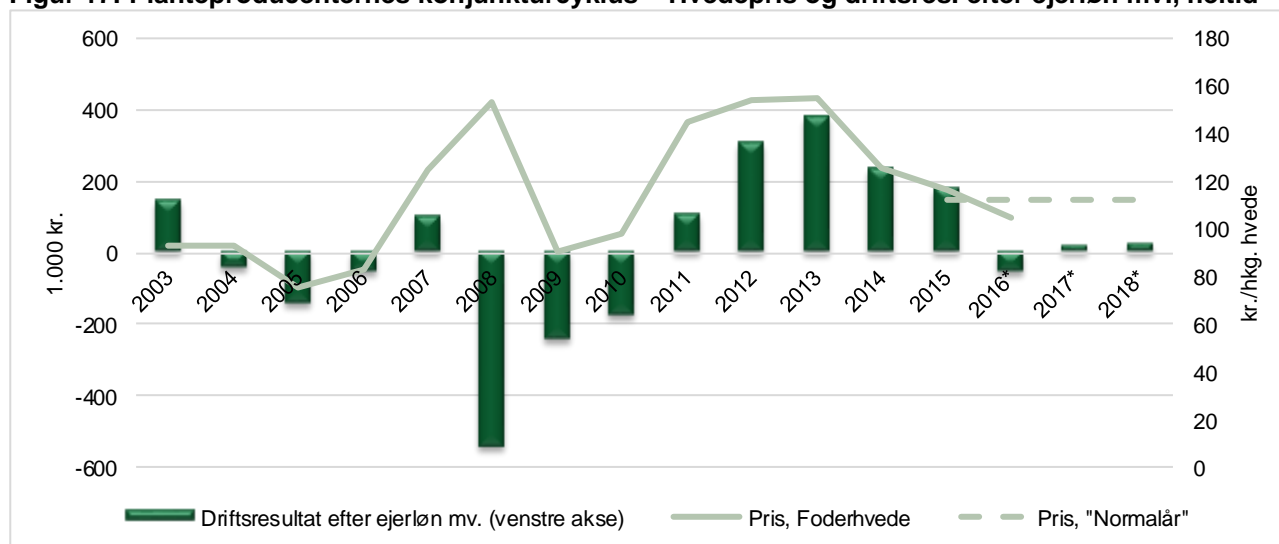
I 2017 og 2018 regnes der i prognosen med en effekt af fødevarer- og landbrugspakken på samlet set 5-6 pct. på afgrødeudbyttet i forhold til 2015. Landbrugspakken giver mulighed for tilførsel af ekstra kvælstof på 16 pct. i 2016 og yderligere 8 pct. i 2017 i forhold til 2015. Den forventede effekt sås ikke i 2016 pga. de vejrmæssige forhold, men fastholdes i 2017 og efterfølgende år.

I nærværende prognose er indberetningerne af korn- og rapsudbytter til Danmarks Statistik anvendt for 2016, og det giver et kornudbytte på omkring 10 pct. under niveauet i 2015. For raps er niveauet 27 pct. under udbytterne i 2015. Grovfoderudbytterne skønnes at være højere end tidligere forventet, mens udbytte-niveauet for andre afgrøder holdes uændret og som beregnet i september-prognosen. For 2017 og 2018 er tendensen for korn- og rapsudbytterne justeret en smule ned på grund af de lave udbytter i 2016, mens udbytterne for de øvrige afgrøder holdes nogenlunde uændrede i forhold til prognosen i september måned.

Konjunktur

Planteavlernes driftsresultat efter ejerløn mv. har svinget mere eller mindre synkront med priserne på korn udtrykt i Figur 17, som viser prisen på foderhvede. I hele perioden frem til og med 2015 – bortset fra 2012 og 2013 – har en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift kun delvist kunne forrente egenkapitalen, og ligedan med hensyn til ejerens løn. For 2016 og frem til 2018 forventes billedet at være det samme, med mindre den viste svage konjunkturcyklus udvikler sig kraftigere i opadgående retning end forudsat i prognosen.

Figur 17: Planteproducenternes konjunkturcyklus – Hvedepris og driftsres. efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – planteproducenter

Det forventede driftsresultat efter ejerløn mv. i 2016 ventes at blive på -72.000 kr. - et fald på 240.000 kr. fra 2015. Det skyldes primært lave høstudbytter og lave afregningspriser på korn, der ventes at falde ca. 10 pct. i forhold til 2015. Sukkerroer og frø er ramt af prisfald på 4-5 pct., og spisekartofler et fald på 10-15 pct. Prisen på raps forventes at stige med et par procent. Der er indregnet et finansielt kurstab i 2015 på 60.000 kr.

Priserne på korn forventes i 2017 og 2018 at komme op på et lidt højere niveau end i 2016, men stadig lavere end i 2015. Kornudbytteforventes at stige 11-12 pct. i forhold til 2016, delvis på grund af effekten fra fødevarer- og landbrugspakken, og rapsudbytteforventes at komme tilbage på niveauet fra 2015.

I tabel 25 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlbedrifter. I Bilag 2 er der redegjort for datagrundlaget for de regnskaber i 2015, der danner udgangspunkt for prognosen. Den "gennemsnitlige planteavlbedrift", der indgår i analysen, omfattede i 2015 et dyrket areal på 221 ha - heraf var 90 ha forpaktet. Gennemsnitsbedriften har 148 ha med korn, 20 ha med raps, 11 ha med frø, 21 ha med kartofler og/eller fabriksroer og 21 ha med andre afgrøder.

For 2015 indgår der realiserede kurstab på i alt 60.000 kr. Realiserede kursgevinster og kurstab opdeles i positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). I nærværende prognose er der for 2015 indregnet et realiseret kurstab på gæld på 34.000 kr., og et realiseret kurstab på finansaktiver på 26.000 kr., mens der indgår neutrale forventninger for 2016, 2017 og 2018.

Tabel 25 viser, at der fra 2015 til 2016 forventes en nedgang i bruttoudbyttet på 300.000 kr., som langt overvejende stammer fra mark. Andre indtægter under bruttoudbyttet ligger samlet på et uændret niveau. Faldet i driftsresultatet fra 2015 til 2016 er på 251.000 kr., og det nævnte realiserede kurstab i 2015 er den primære grund til, at den negative afvigelse i marken ikke slår fuldt igennem på bundlinjen. Hertil kommer også en værdiregulering på lagerbeholdninger, der på grund af de faldende afregningspriser på korn afviger negativt med 16.000 kr. i forhold til 2015. Denne regulering slår igennem på driftsresultatet efter ejerløn mv.

Tabel 25: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. planteproducent, 1.000 kr.

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejet	2.492	2.176	2.000	1.850	1.700
Hektar	211	221	226	230	235
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	3.414	3.427	3.127	3.490	3.589
- heraf mark	2.928	2.914	2.612	2.966	3.061
Stykomkostninger	-1.012	-1.043	-1.039	-1.141	-1.148
- heraf mark	-902	-947	-946	-1.038	-1.043
Dækningsbidrag	2.402	2.384	2.088	2.350	2.441
- heraf mark	2.026	1.967	1.666	1.928	2.018
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.256	-1.252	-1.273	-1.336	-1.375
Afskrivninger mm.	-457	-474	-481	-488	-496
Resultat af primær drift	689	658	334	526	570
Afkoblet støtte	526	537	539	545	547
Finansieringsudgifter i alt	-773	-785	-714	-753	-787
Driftsresultat	442	410	159	318	330
Heraf værdiændringer, besætning	-1	1	0	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-75	-46	-62	10	1
Driftsresultat efter ejerløn mv.	226	168	-72	8	23
Likviditet før anlægsinvesteringer	768	641	609	511	596
Likviditetsoverskud/-behov	-491	-716	-778	-907	-855
Konsolidering	130	138	-9	68	70

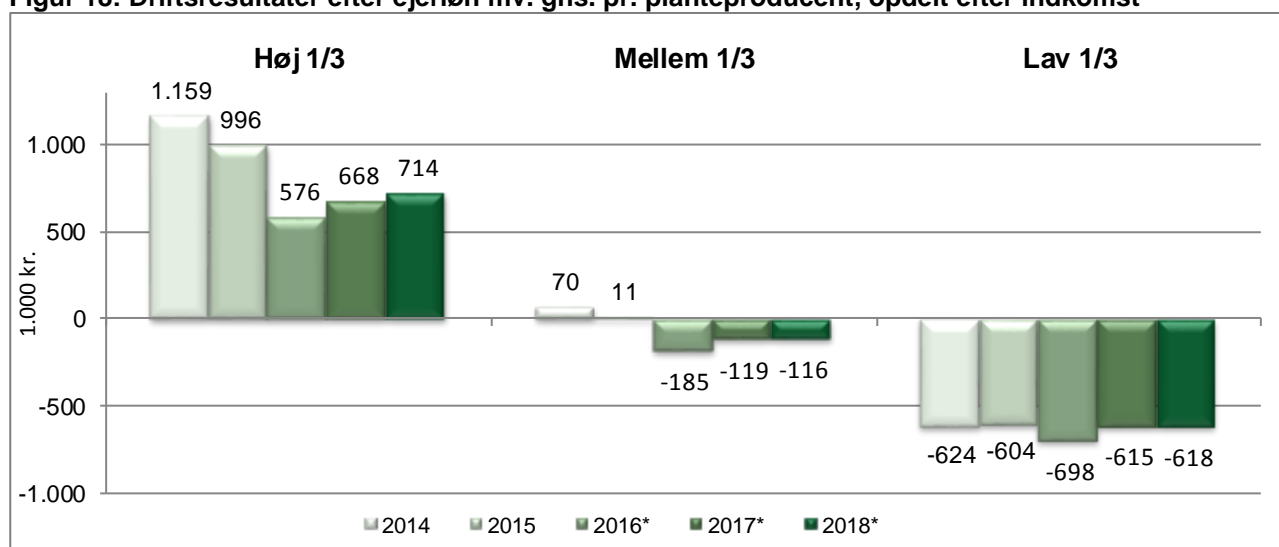
* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

Bag gennemsnitstallene ligger en stor spredning. I Figur 18 vises driftsresultatet for højeste, mellemste og laveste tredjedel målt på driftsresultat, og søjlerne viser driftsresultaterne efter ejerløn mv.

Den højeste tredjedel dyrkede 52 ha mere end gennemsnittet og opnåede et driftsresultat efter ejerløn mv., der var 828.000 kr. bedre end gennemsnittet. I perioden 2015-2018 forventes den højeste tredjedel af bedrifterne at opnå et driftsresultat efter ejerløn mv., der er omkring 700.000 kr. bedre end gns. Den laveste tredjedel af bedrifterne dyrkede 7 ha mindre end gns. i 2015 og opnåede et driftsresultat efter ejerløn mv., der var 772.000 kr. lavere end gns. Fra 2015 til 2018 ventes den laveste tredjedel at opnå et driftsresultat efter ejerløn mv., der er omkring 665.000 kr. lavere end gns. Den mellemste tredjedel realiserede i 2015 et driftsresultat efter ejerløn mv. lige omkring nul. For alle tre indkomstgrupper gælder det, at der i 2016 forventes et dyk i indtjeningen på grund af de lave afgrødeudbytter, der forventes delvist at rette sig i 2017 og 2018.

Figur 18: Driftsresultater efter ejerløn mv. gns. pr. planteproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Tabel 26 viser en stor spredning i bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det ses af nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe. Under de aktuelle prisforhold er det kun den bedste og mellemste tredjedel af bedrifterne, der bidrager positivt til forrentningen af bruttoudbytte og aktiver. Niveaulet er generelt lavt, især i 2016.

Tabel 26: Nøgletal efter indkomstgruppe – planteproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	17,2	15,8	7,2	11,5	12,1
Højeste 1/3	28,0	25,3	17,9	20,6	21,1
Mellemste 1/3	14,3	11,8	1,4	7,1	7,6
Laveste 1/3	-3,0	-0,9	-11,4	-4,2	-3,4
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	1,7	1,5	0,6	1,1	1,2
Højeste 1/3	3,2	2,9	1,8	2,2	2,3
Mellemste 1/3	1,2	1,0	0,1	0,6	0,7
Laveste 1/3	-0,2	-0,1	-0,8	-0,3	-0,3

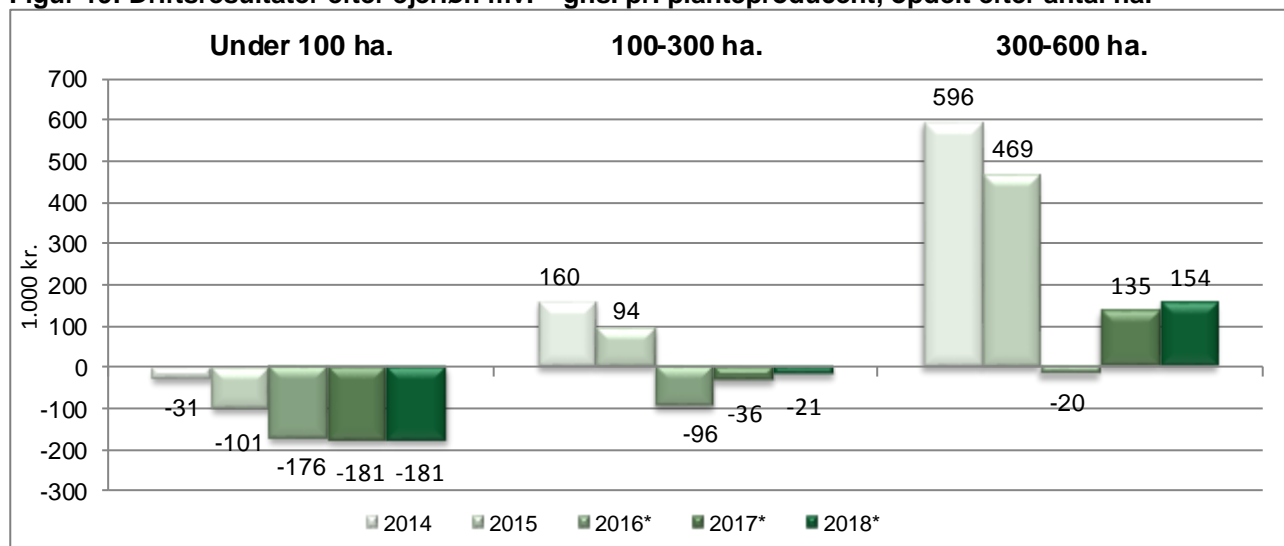
* 2016-2018: Prognose fra SEGES

Størrelsesgrupper

De mindste bedrifter ventes at få et gennemsnitligt driftsresultat efter ejerløn mv. i perioden 2015 til 2018 på minus 160.000 kr. pr. år. De største bedrifter opnår et gennemsnitligt driftsresultat for perioden 2015 til 2018 på 185.000 kr.

De tidligere omtalte effekter fra lave korn- og rapsudbytter og lave priser på korn slår kraftigere igennem på de store ejendomme end på de mindre ejendomme. Det skyldes blandt andet forskelle på afgrødesammensætningen. De store ejendomme forventes at hente 87 pct. af bruttoudbyttet fra marken, mens de mindre ejendomme henter 70 pct. af bruttoudbyttet herfra. Samtidig består 40 pct. af bruttoudbyttet fra marken på de mindre ejendomme af gartneriafgrøder, som ikke rammes af udbytte- og prisfald på korn. Gartneriafgrøder udgør kun 9 pct. i gennemsnit af bruttoudbyttet på de store ejendomme.

Figur 19: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. planteproducent, opdelt efter antal ha.

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedrifternes størrelse. Under de anvendte pris- og udbytteforhold forventes de mindre bedrifter hverken at kunne skabe en positiv forrentning af bruttoudbytte eller anvendte aktiver helt fremt til 2018.

Tabel 27: Nøgletal efter størrelsesgruppe – planteproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	2.176	17,2	15,8	7,2	11,5	12,1
Under 100 ha.	357	8,0	3,9	-3,6	-2,0	-1,6
100-300 ha.	1.318	16,4	15,0	6,3	10,5	11,1
300-600 ha.	426	20,2	18,0	8,8	13,3	13,9
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	2.176	1,7	1,5	0,6	1,1	1,2
Under 100 ha.	357	0,8	0,4	-0,3	-0,2	-0,2
100-300 ha.	1.318	1,5	1,3	0,5	0,9	1,0
300-600 ha.	426	2,2	1,9	0,8	1,3	1,4

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

For at vurdere prognosernes følsomhed over for centrale parametre, er der gennemført en følsomhedsanalyse, hvor konsekvenser af ændring i afgrødepriser og rente er beregnet. Der er opstillet scenarier for de forventede mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteutviklingen. Beregningerne er gennemført på de tidligere anvendte størrelsesgrupper for prognosen i 2017. I Tabel 28 ses det, hvordan driftsresultatet efter ejerløn mv. bevæger sig i forhold til prognosens centrale forudsætninger for priser på hvede og byg samt renten.

Der er altid usikkerhed om både priser og udbytter, og det er derfor altid væsentligt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et positivt afkast, som står mål med risikoen.

Især for bedrifterne i den største gruppe mellem 300 og 600 ha er udsvingene ved følsomhedsberegningerne større for udsving i kornpriserne end for udsving i renten.

For de mindste bedrifter på op til 100 ha er forskellen mellem udsving i kornpriserne og renten forholdsmeget mindre, primært fordi de store bedrifter har en langt større andel af bruttoudbyttet placeret på kornprodukterne, fremfor de mindre bedrifters større andel af specialprodukter.

En højere kornpris på 10 kr. pr. hkg vil medføre en forøgelse af driftsresultatet efter ejerløn mv. på de største bedrifter med 775 kr. pr. ha. for alle dyrkede ha., mens forøgelse af driftsresultatet efter ejerløn mv. for de mindste bedrifter kun vil være 635 kr. pr. ha. Samme forhold vil gøre sig gældende ved prisfald.

Tabel 28: Ændring i driftsresultat pr. planteproducent ved ændring i priser og renter, 2017*

1.000 kr.	Under 100 ha.	100-300 ha.	300-600 ha.
Driftsresultat	104	290	410
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-181	-36	135
Hvede og byg 15 kr./hkg. lavere	-43	-134	-313
Hvede og byg 10 kr./hkg. højere	28	89	209
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-29	-69	-156
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	14	34	78

* Pris- og renteutsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

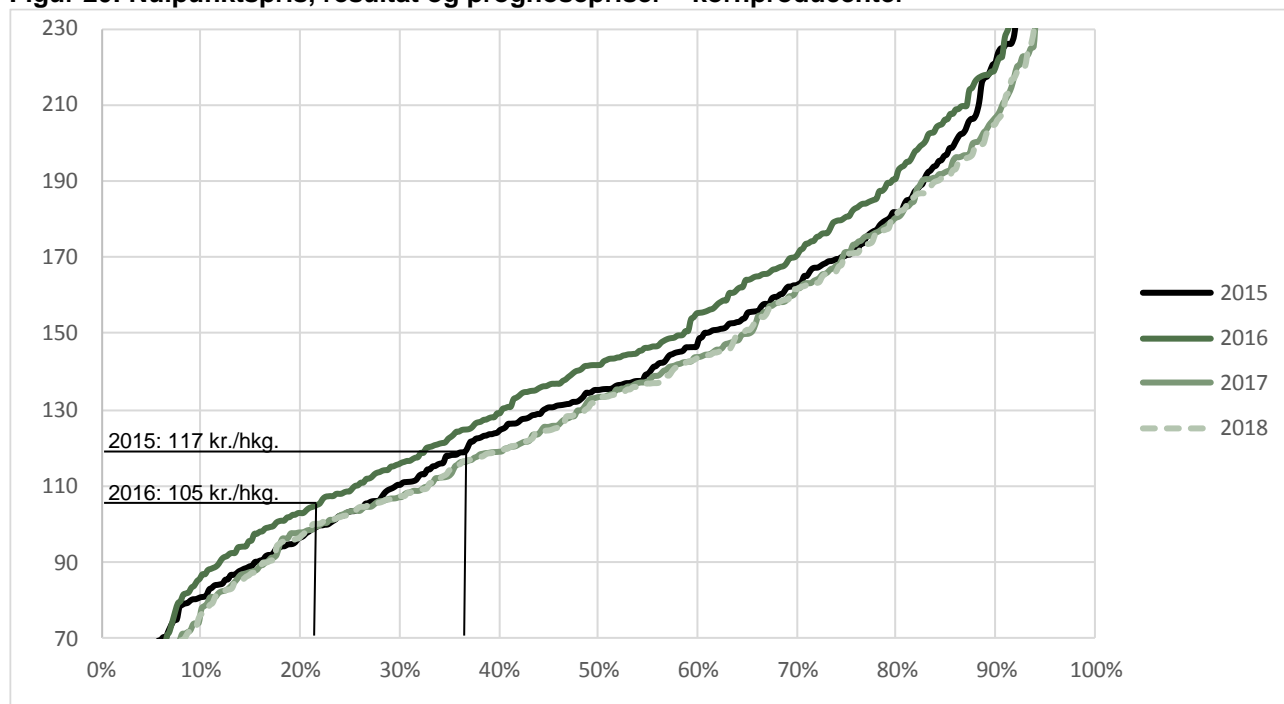
Nulpunktpris, resultat - kornproducenter

I figuren nedenfor vises nulpunktprisen for hele prognoseperioden. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også andre landbrugsaktiviteter end markdriften. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

Ikke overraskende ligger nulpunktpriskurven relativt højt i 2016 med de lave afgrødeudbytter på korn og raps. Med de lave priser på korn i 2016 vil andelen af bedrifter, der kan opnå et positivt resultat i 2016 være relativt begrænset. Bedre ser det ud i prognoseårene 2017 og 2018, hvor der forventes højere udbytter, og samtidig skønnes der lidt højere priser end i 2016. Figuren viser dog, at der fortsat vil være mange bedrifter, der ikke tjener penge på deres produktion, men at andelen er faldende.

Tabel 29 viser nulpunktpriserne fordelt på indkomstgrupper, hvoraf der fremgår, at det kun er gruppen med den laveste nulpunktpris og givetvis de mest effektive bedrifter i mellemgruppen, der pt. tjener penge på produktionen af korn.

Figur 20: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – kornproducenter

Tabel 29: Nulpunktpris, resultat - kornproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	149,0	140,6	144,1	149,7	139,6	139,7
Laveste 1/3	99,3	92,6	86,9	91,1	83,5	84,2
Mellemste 1/3	146,9	141,0	135,6	142,1	131,7	131,5
Højeste 1/3	201,4	188,5	211,9	218,7	205,4	205,3

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

For den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift forventes der en positiv likviditet før investering på 609.000 kr. i 2016. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på ca. 490.000 kr. om året i prognoseperioden fra 2016 – 2018. I investeringerne på et niveau omkring 1,4 mio. kr. indgår, at den gennemsnitlige planteavlsbedrift udvides med ca. 3 ha om året, hvoraf ca. 40 pct. af arealet forpagtes. Der er derfor investeret en del i markbruget. Der er kun et beskedent overskud til at investere mere end afskrivningerne, med mindre der optages yderligere lån, hvilket også har været tilfældet i 2016. Konsekvensen af dette kan blive, at det er vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for gennemsnitsbedriften.

For de mindre planteproducenter med op til 100 ha. forventes gælden pr. ha at ligge stabilt omkring 115.000 i hele prognoseperioden. Samlet set forventes gælden for denne gruppe at stige med 0,5 mio. kr. pr. bedrift. For de store bedrifter på mellem 300 – 600 ha. forventes gælden pr. ha at ligge på 95.000 – 105.000 kr., og samlet set forventes gælden at stige med 7,4 mio. kr. pr. bedrift i prognoseperioden.

Den bedste tredjedel af bedrifterne målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 93.000 kr., og den samlede gæld forventes at stige med omkring 3,2 mio. kr. pr. bedrift. Den laveste gruppe af bedrifter målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 112.000 kr., og den samlede gæld forventes at stige med 2,4 mio. kr. pr. bedrift.

Tablet 30: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift

1.000 kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	23.320	23.721	24.307	24.906	25.518
Landbrugsaktiver i alt	34.722	35.514	36.174	36.852	37.550
Aktiver i alt	39.275	40.392	41.294	42.221	43.173
Realkreditlån	-15.397	-15.685	-16.269	-16.951	-17.593
Bank-/sparrekasselån	-1.636	-1.452	-1.506	-1.506	-1.629
Gæld i alt	-20.848	-20.881	-21.659	-22.566	-23.421
Gæld pr. ha	-99	-94	-96	-98	-100
Egenkapital**	14.248	14.971	14.802	14.522	14.313
Investeringer i alt	-1.259	-1.357	-1.387	-1.419	-1.451
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	36,0	37,1	35,8	34,4	33,2

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

** Indtil 2009 er soliditetsgraden lig 100 minus gældsprocent. Fra 2009 er hensættelser til skat fratrukket egenkapitalen..

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2016-2018 bygger blandt andet på forudsætningerne gengivet i tabellen nedenfor.

Tablel A: Prisforventninger**

	Gns. 2004-2013	2014	2015	2016	"Normalår" *
Bytteforhold					
Hele landbruget	101	98	94	91	-
Mælkeproducenter	103	107	93	88	-
Svineproducenter	102	96	92	95	-
Planteproducenter	103	97	104	105	-
Mælkeproduktion					
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,42	2,98	2,34	2,15	2,55
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,89	2,29	2,10	2,50
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	2,94	3,51	3,22	3,39	3,35
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,43	3,14	3,31	3,27
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	0,50	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	2,50	-
Oksekødsproduktion					
Oksekød – ældre køer (281-300)	14,94	17,74	18,75	17,88	17,31
Svinekødsproduktion					
Svinekød (kr./kg.)	10,07	10,93	9,95	10,39	10,70
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	349	376	339	371	376
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	221	196	217	221
Grise pr. årssø	-	30,6	31,4	32,1	-
Planteproduktion					
Foderhvede (kr./hkg.)	117	126	117	106	112
Foderbyg (kr./hkg.)	115	119	118	102	109
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	195	184	209	210
Maltbyg (kr./hkg.)	101	135	130	118	124
Raps (kr./hkg.)	244	263	261	267	250
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	100	155	133	130
Foder o.a.					
Soyaskrå (kr./hkg.)	212	298	286	272	270
A-bl. 16 pct., økologisk	317	314	294	299	320
C-bl. 30 pct., økologisk	401	412	417	429	445
Foderhvede (kr./hkg.)	127	134	125	116	127
Foderbyg (kr./hkg.)	126	130	127	114	124
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	209	204	231	240
Rapsskrå (kr./hkg.)	180	192	196	192	190
Gødning (indeks)	161	197	185	151	180
Dieselolie (øre/l)	502	619	522	471	550

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer. "Normalår" jf. definition i Bilag 2.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Torsdag den 18. maj 2017

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2017 og 2018 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2017-2021 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende til og med 2016. I 2017 forventes det samlede bytteforhold at stige igen. Der er forskel på de enkelte driftsgrene, men i 2017 ventes bytteforholdene for de tre af de fire største driftsgrene, kvæg-, svine- og minkproducenter at stige, mens kun planteproducenternes bytteforhold ventes at falde svagt. Bytteforholdet ventes at toppe i 2017 i denne konjunkturcyklus, og ventes på tværs af driftsgrenene ligge nogenlunde konjunktur neutralt i 2018.

Salgspriser

Korn

Kornpriserne i Europa er fortsat på et relativt lavt niveau, og der er ikke noget, der tyder på, at priserne er på vej op. Der er store mængder korn i i Østeuropa og i Rusland, der holder priserne på et niveau på 100-110 kr./Hkg. Kontraktindgåelse af høsten 2017 er ved at komme i gang, og de foreløbige tendenser viser, at niveauet ligger på 100-110 kr. For maltbyg indgås nye aftaler på 122-125 kr. afhængig af sort.

Svinekød

I de to første kvartaler af 2017 forventes de samlede EU slagtinger af svin at ligge i underkanten af året før. Samtidig vurderes at lagrene af svinekød i EU at være på et lavere niveau end for et år siden. Begge dele er positivt for udviklingen i noteringen i den kommende tid.

Der er fortsat udsigt til øget priskonkurrence på eksportmarkederne fra amerikanske og brasilianske producenter. Begge lande forventes at øge produktionen og eksporten af svinekød i 2017.

I første halvår 2016 steg EU's eksport af svinekød til Kina markant. Det kan være vanskeligt at opretholde den store eksport, da den kinesiske svineproduktion er stigende.

Samlet set er prognosen hævet med 0,25 kr./kg. for første kvartal 2017.

Oksekød

Priserne på samtlige kategorier af slagtekvæg i Danmark var ultimo 2016 omtrent 4 pct. lavere end priserne ultimo 2015. Det skyldes et højt antal slagtinger i andet halvår 2016, forårsaget af lave mælkepriser og EU's hjælpepakke til reducere af mælkeproduktionen. Udbuddet af oksekød har således været noget højere end i 2015 i såvel Danmark som EU. Antallet af slagtinger var således 8 pct. højere i 2016 end i 2015. I 2017 forventes produktionen af oksekød at aftage en smule i forhold til sidste halvår af 2016. Det skyldes, at mælkepriserne har været stødt stigende den sidste tid, og der er fortsat positive forventninger hertil. Priserne kan derfor forventes at stabilisere sig eller stige svagt i løbet af 2017.

Mælk

Et fald i den globale mælkeproduktion og en stigning i efterspørgsel fra Fjern- og Mellemøsten har medført, at mælke markedet er vendt med kraftige stigninger sidst i 2016 og i starten af 2017. Større lagre af mælkepulver, kvoteophøret samt det russiske importforbud kan dæmpe markedet. Prognosen forudsætter beskedne prisstigninger i løbet af foråret og sommeren 2017. Efterspørgslen efter økologisk mælk er fortsat høj, dog forventes et fald i økologitillægget som følge af større udbud af økologisk mælk i løbet af 2017.

Købspriser

Foder

Sojaprisen har de sidste to kvartaler af 2016 været handlet til priser på omkring 260 kr./hkg., hvilket er meget lavt. Der er en svagt stigende prisudvikling i starten af 2017. Rapspriserne har derimod været stigende i hele efteråret 2016, og i starten af 2017 er salgspriserne over 300 kr./hkg. Det smitter af på rapsskråprisen. Stigningen skyldes, at der er en generel mangel på rapsfrø i forbindelse med foderfremstillingen.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

De mest almindelige handelsgødningstyper blev handlet til 225-230 kr./hkg midt på sommeren, og dette prisniveau holdt efteråret igennem. Inden for den sidste måned er NPK gødning dog steget med over 30 kr./hkg., og gødningsproduktet 21-3-10 handles fra starten af året omkring 280 kr. Meget tyder på, at prisstigningen kan forsætte de næste måneder. Det betyder en forringelse af bytteforholdet mellem korn og gødning. Priserne på pesticider ligger på niveau med priserne i 2016.

Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, med mulig tiltagende vækst i 2017. Der er ikke udsigt til væsentlig inflation, som ligger over de største centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2017 er sandsynlige. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked, let stigende inflation, et ønske om en normalisering af rentemarkedet samt forventningen om vækststimulerende økonomisk politik med Trump. Vi forventer, at renteforhøjelserne i denne cyklus bliver beskedne, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er afgørende tegn på inflation.

I Kina aftager væksten, men økonomien styres stramt for at undgå en hastig vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 5-6 pct. i de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er aftagende eksportvækst, overbygning, et skrøbeligt kreditmarked samt opbygning af en gældsboble. Japan kæmper fortsat mod afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Svag vækst og en lurende gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Kronen er stærk, og der ventes nogenlunde ro om de danske valutaeserver og renter.

Tabellen nedenfor viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel B: Renter inkl. bidrag mv.

	2014	2015	2016*	2017*	2018*	"Normalår" *
Realkredit, fast, dkr.	3,74	3,48	3,49	3,69	3,69	4,40
Realkredit, flex, dkr.	1,48	1,41	1,37	1,40	1,47	2,50
Realkredit, flex, euro	1,60	1,42	1,41	1,45	1,52	2,40
Finanslån, valuta	5,44	5,38	5,33	5,36	5,43	5,75
Kassekredit, dkr.	6,50	6,37	6,34	6,37	6,49	7,25
Banklån, dkr	5,44	4,39	4,39	4,59	4,59	5,75

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de endelige vejede 2015 regnskabsresultater fra økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for hele landbruget, idet de er vejede op til det samlede antal landbrugsbedrifter, der var i 2015 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha, eller værdien af et 'standardoutput' (omsætning) skal være på mindst 15.000 euro. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data. Kun kalenderårsbedrifter indgår i 2015 resultaterne. For at være defineret som et landbrug skal mindst halvdelen af omsætningen stamme fra landbrugsproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2016-2018 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2015 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Analysen vedrører heltidsbrug. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion.

I de foreløbige vejede resultater for 2015 indgår 7.008 regnskaber, der er vejede op til 29.196 landbrugsbedrifter. Af disse bedrifter er de 5.247 heltidsbedrifter, der er vejede op til 10.773 bedrifter.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarder om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 pct. af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren. Ved enkelte tabeller indenfor de respektive driftsgrene, kan der være foretaget yderlige afgrænsning af grupperne.

Kvæg

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra kvæg og grovfoderproduktion. Derudover skal 50 pct. af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 2.103 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 3.172 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 1.189 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 186 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 170 bedrifter

Svin

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra svineproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 1.426 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.533 heltids landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Slagtesvineproducenter med 2.000-7.000 slagtesvin: 338 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med 7.000-12.000 slagtesvin: 243 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med mere end 12.000 slagtesvin: 174 bedrifter
- Smågriseproducenter med 200-750 årssøer: 421 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med mere end 750 årssøer: 298 bedrifter

Planter

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra planteproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 1132 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.472 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- 0-100 ha.: 357 bedrifter
- 100-300 ha.: 1.318 bedrifter
- 300-600 ha.: 426 bedrifter.

Definitioner

Afkastningsgrad, landbrug: $\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{EU-støtte} + \text{nettoforpagtning} + \text{ejer aflønning}}{\text{landbrugsaktiver, ultimo}} \times 100$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente de anvendte landbrugsaktiver.

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Driftsresultat efter ejerløn mv.: Der foretages en justering af resultatopgørelsens "Driftsresultat" ved at fratrække ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning. Korrektionen for værdiændring foretages, da stambesætning er et aktiv, og derfor ikke bidrager til det driftsmæssige resultat. Ved at fratrække ejerfamiliens løn fra "Driftsresultatet" fremkommer et resultat, hvor alle indsatsfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. "Driftsresultat efter ejerløn mv." er således et udtryk for, hvor meget der er tilbage til at forrente egenkapitalen. Samtidig er "Driftsresultat efter ejerløn mv." sammenlignelig med driftsresultatet i en selskabskonstruktion, hvor al indsat arbejdskraft indgår i resultatopgørelsen.

Ejerløn: Der anvendes en beregnet ejerløn som approksimation for aflønning af ejerens arbejdsindsats. Beregningen er baseret på virksomhedens normtimeantal, lønudgifter til medarbejdere, udgifter til maskinstation samt ejerens indkomst uden for landbruget.

Investeringskvote: $\frac{\text{investeringer i alt}}{\text{Aktiver i alt}} \times 100$

Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privatforbrug. Konsolidering er således et mål for, om indtjeningen i virksomheden efter skat sammen med de private indtægter kan dække privatforbrug og opsparing.

Likviditet før anlægsinvesteringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning minus faktiske investeringer.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede konjunkturneutrale priser, der læner sig op ad et gennemsnit for de sidste 5 år i OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Nulpunktpris, resultat: I denne publikation anvendes nulpunktpris, resultat som en pendant til det viste "Driftsresultat efter ejerløn mv.", hvor alle inputfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. Nulpunktpris, resultat er således den pris, der som minimum skal til for at dække de samlede omkostninger, herunder stykomkostninger, kapacitetsomkostninger, afskrivninger, finansielle omkostninger (faktisk finansieringsrente), ejer aflønning samt modregning for salg af andre produkter end hovedproduktet.

De anvendte nulpunktpriser i denne publikation vedrører **hele** bedriften, og adskiller sig herved fra en driftsgrensanalyse. Det vil sige, at aktiviteterne i både stald, mark og andre landbrugsaktiviteter indgår i beregningen. Hvis nulpunktprisen for hovedproduktet ligger under markedsprisen, er økonomien på virksomheden under normale omstændigheder holdbar.

Nulpunktpris, konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privat forbrug. Nulpunktpris, konsolidering er et mål for, om indtjeningen i virksomheden sammen med de private indtægter er tilstrækkelig til at dække privatforbrug og opsparing.

Overskudsgrad, landbrug:
$$\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{EU-støtte} + \text{nettoforpagtning} + \text{ejer aflønning}}{\text{Bruttoudbytte, inkl. intern omsætning}} \times 100$$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente omsætningen.

Soliditetsgrad:
$$\frac{\text{Egenkapital ultimo}}{\text{Aktiver i alt, ultimo}} \times 100$$

Udtrykker hvor solidt et kapitalgrundlag virksomheden har i forhold til gældsforpligtelserne.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES P/S	W	seges.dk
Agro Food Park 15	T	+45 8740 5000
DK 8200 Aarhus N	E	info@seges.dk

